

BİRİNCİ BASAMAK
CEP KİTABI

BİRİNCİ BASAMAK

ÖZET BİLGİLER VE GÜNCEL NOTLAR

Editörler

MEGHAN M. KIEFER
CURTIS R. CHONG

Çeviri Editörü

ÜMIT AYDOĞAN



GÜNEŞ TIP
KİTABEVLERİ



Wolters Kluwer
Health

Lippincott Williams & Wilkins

BİRİNCİ BASAMAK

CEP KİTABI

BİRİNCİ BASAMAK ÖZET BİLGİLER VE GÜNCEL NOTLAR

Editörler

MEGHAN M. KIEFER, MD

CURTIS R. CHONG, MD, PhD, MPhil

Çeviri Editörü

Doç. Dr. ÜMİT AYDOĞAN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Gülhane Tıp Fakültesi

Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Aile Hekimliği Kliniği



GÜNEŞ TIP KİTABEVLERİ

BİRİNCİ BASAMAK CEP KİTABI

Türkçe Telif Hakları 2018

ISBN: 978-975-277-702-6

Orijinal Adı: Pocket Primary Care

Yayınevi: Wolters Kluwer/Lippincott Williams & Wilkins

Yazarlar: Meghan M. Kiefer, Curtis R. Chong

Çeviri Editörü: Doç. Dr. Ümit Aydoğan

Orijinal ISBN: 978-1-4511-2826-0

Kitabın 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince (kitabın bir bölümünden alıntı yapılamaz, fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz, resim, şekil, şema, grafik v.b.'ler kopya edilemez) tüm hakları Güneş Tıp Kitabevleri Ltd. Şti.'ne aittir.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni: Murat Yılmaz

Genel Yayın Yönetmeni Yardımcısı: Polat Yılmaz

Yayın Danışmanı ve Tıbbi Koordinatör: Dr. Ufuk Akçıl

Dizgi-Düzenleme: Mehmet Kurhan

Kapak Uyarlama: İhsan Ağın

Baskı: Ayrıntı Basım ve Yayın Matbaacılık Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.

İvedik Organize Sanayi Bölgesi 28. Cad. 770 Sok. No: 105-A Ostim/ANKARA

Telefon: (0312) 394 55 90 - 91 - 92 • Faks: (0312) 394 55 94

Sertifika No: 13987

UYARI

Medikal bilgiler sürekli değişmekte ve yenilenmektedir. Standart güvenlik uygulamaları dikkate alınmalı, yeni araştırmalar ve klinik tecrübeler ışığında tedavilerde ve ilaç uygulamalarındaki değişikliklerin gerekli olabileceği bilinmelidir. Okuyuculara ilaçlar hakkında üretici firma tarafından sağlanan ilaca ait en son ürün bilgilerini, dozaj ve uygulama şekillerini ve kontrendikasyonları kontrol etmeleri tavsiye edilir. Her hasta için en iyi tedavi şeklini ve en doğru ilaçları ve dozlarını belirlemek uygulamayı yapan hekimin sorumluluğundadır. Yayıncı ve editörler bu yayından dolayı meydana gelebilecek hastaya ve ekipmanlara ait herhangi bir zarar veya hasardan sorumlu değildir.

GÜNEŞ TIP KİTABEVLERİ

ANKARA

M. Rauf İnan Sokak No: 3
06410 Sıhhiye / Ankara
Tel: (0312) 431 14 85 • 435 11 91-92
Faks: (0312) 435 84 23

İSTANBUL

Gazeteciler Sitesi Sağlam Fikir Sokak
No: 7 / 2. Esentepe / İstanbul
Tel: (0212) 356 87 43
Faks: (0212) 356 87 44

KADIKÖY

Rasimpaşa Mah. İskele Sokak
No: 4 / A. Kadıköy / İstanbul
Tel: (0216) 546 03 47

www.guneskitabevi.com

<i>Yazarlar</i>	<i>xiii</i>
<i>Çeviriye Katkıda Bulunanlar</i>	<i>xxxi</i>
<i>Giriş</i>	<i>xxxiv</i>
<i>Önsöz</i>	<i>xxxiii</i>
<i>Çeviri Editörü Önsözü</i>	<i>xxxvii</i>

GENEL TIP

<i>Yazar: Meghan M. Kiefer</i>	
<i>Bölüm Çeviri Editörü: Dr. Ümit Aydoğan</i>	
<i>Rutin Muayene</i>	1-1
<i>Çeviri: Dr. Yusuf Çetin Doğaner, Dr. Ümit Aydoğan</i>	
<i>Hastalık Tarama</i>	1-2
<i>Çeviri: Dr. Yusuf Çetin Doğaner, Dr. Ümit Aydoğan</i>	
<i>Sağlık Okuryazarlığı</i>	1-3
<i>Çeviri: Dr. Yusuf Çetin Doğaner, Dr. Ümit Aydoğan</i>	
<i>Hasta Danışmanlığı</i>	1-4
<i>Çeviri: Dr. Yusuf Çetin Doğaner, Dr. Ümit Aydoğan</i>	
<i>Kanıtı Dayalı Tıp</i>	1-6
<i>Çeviri: Dr. Yusuf Çetin Doğaner, Dr. Ümit Aydoğan</i>	
<i>Kronik Ağrı</i>	1-7
<i>Çeviri: Dr. Yusuf Çetin Doğaner, Dr. Ümit Aydoğan</i>	
<i>Kronik Opioid Kullanımı</i>	1-10
<i>Çeviri: Dr. Ümit Aydoğan, Dr. Yusuf Çetin Doğaner</i>	
<i>Bağışıklama</i>	1-12
<i>Çeviri: Dr. Ümit Aydoğan, Dr. Yusuf Çetin Doğaner</i>	
<i>İnfertilite</i>	1-15
<i>Çeviri: Dr. Ümit Aydoğan, Dr. Yusuf Çetin Doğaner</i>	
<i>Obezite</i>	1-17
<i>Çeviri: Dr. Ümit Aydoğan, Dr. Yusuf Çetin Doğaner</i>	
<i>Tütün Kullanımı</i>	1-18
<i>Çeviri: Dr. Ümit Aydoğan, Dr. Yusuf Çetin Doğaner</i>	

KARDİYOLOJİ

<i>Yazar: Kenta Nakamura, Ada Stefanescu</i>	
<i>Bölüm Çeviri Editörü: Dr. Uygur Çağdaş Yüksel</i>	
<i>Koroner Arter Hastalığı</i>	2-1
<i>Çeviri: Dr. Uygur Çağdaş Yüksel</i>	
<i>Aort Hastalıkları</i>	2-5
<i>Çeviri: Dr. Uygur Çağdaş Yüksel</i>	
<i>Atriyal Fibrilasyon ve Flutter</i>	2-6
<i>Çeviri: Dr. Uygur Çağdaş Yüksel</i>	
<i>Karotis Hastalığı</i>	2-9
<i>Çeviri: Dr. Uygur Çağdaş Yüksel</i>	
<i>Göğüs Ağrısı ve İnvaziv Olmayan Değerlendirme</i>	2-10
<i>Çeviri: Dr. Uygur Çağdaş Yüksel</i>	
<i>Kalp Yetmezliği</i>	2-14
<i>Çeviri: Dr. Yalçın Gökoğlan</i>	
<i>Dislipidemi</i>	2-17
<i>Çeviri: Dr. Yalçın Gökoğlan</i>	

Hipertansiyon	2-19
Çeviri: Dr. Yalçın Gökoğlu	
Alt Ekstremité Ödemi ve Ülserleri	2-22
Çeviri: Dr. Yalçın Gökoğlu	
Çarpıntı	2-24
Çeviri: Dr. Yalçın Gökoğlu	
Periferik Arter Hastalığı	2-26
Çeviri: Dr. Yalçın Gökoğlu	
Uçuş Öncesi Değerlendirme	2-28
Çeviri: Dr. Erkan Yıldırım	
Preoperatif Risk Değerlendirmesi	2-28
Çeviri: Dr. Erkan Yıldırım	
Spor ve Egzersiz Onay Muayenesi	2-32
Çeviri: Dr. Erkan Yıldırım	
Ani Kardiyak Ölüm	2-33
Çeviri: Dr. Erkan Yıldırım	
Senkop	2-34
Çeviri: Dr. Erkan Yıldırım	
Kalp Kapak Hastalıkları	2-36
Çeviri: Dr. Erkan Yıldırım	

DERMATOLOJİ

Yazar: Sarah N. Gee, H. Ray Jalian

Bölüm Çeviri Editörü: Dr. Ercan Çalışkan

Deri Lezyonlarına Yaklaşım	3-1
Çeviri: Dr. Akaberk Börü	
Akne	3-2
Çeviri: Dr. Akaberk Börü	
Alopesi	3-4
Çeviri: Dr. Akaberk Börü	
Atopik Dermatit	3-5
Çeviri: Dr. Akaberk Börü	
Yaygın Benign Tümörler	3-6
Çeviri: Dr. Aslan Yürekli	
Yanıklar	3-8
Çeviri: Dr. Aslan Yürekli	
Dermatit	3-9
Çeviri: Dr. Aslan Yürekli	
Kutanöz İlaç Erupsiyonları	3-11
Çeviri: Dr. Aslan Yürekli	
Melanom	3-12
Çeviri: Dr. Aslan Yürekli	
Psöriyazis	3-13
Çeviri: Dr. Ercan Çalışkan	
Romatolojik Deri Hastalıkları	3-14
Çeviri: Dr. Ercan Çalışkan, Dr. Hakan Yeşil	
Rozase	3-16
Çeviri: Dr. Ercan Çalışkan, Dr. Hakan Yeşil	

Skabies	3-17
Çeviri: Dr. Selçuk Toklu	
Nonmelanom Deri Kanserleri	3-18
Çeviri: Dr. Selçuk Toklu	
Tinea	3-19
Çeviri: Dr. Selçuk Toklu	
Topikal Kortikosteroidler	3-21
Çeviri: Dr. Selçuk Toklu	
Ürtiker	3-23
Çeviri: Dr. Selçuk Toklu	
Yara Bakımı	3-24
Çeviri: Dr. Selçuk Toklu	

ENDOKRİNOLOJİ

Yazar: Marc N. Wein

Bölüm Çeviri Editörü: Dr. Alper Sönmez

Adrenal Nodüller	4-1
Çeviri: Dr. Yalçın Başaran, Dr. Alper Sönmez	
Kalsiyum Bozuklukları	4-2
Çeviri: Dr. Yalçın Başaran, Dr. Alper Sönmez	
Cushing Sendromu	4-3
Çeviri: Dr. Yalçın Başaran, Dr. Alper Sönmez	
Diabetes Mellitus	4-4
Çeviri: Dr. Yalçın Başaran, Dr. Alper Sönmez	
Diabetes İnsipidus	4-9
Çeviri: Dr. Yalçın Başaran, Dr. Alper Sönmez	
Hiperprolaktinemi	4-10
Çeviri: Dr. Cem Haymana, Dr. Alper Sönmez	
Erkek Hipogonadizmi	4-11
Çeviri: Dr. Cem Haymana, Dr. Alper Sönmez	
Osteoporoz	4-13
Çeviri: Dr. Cem Haymana, Dr. Alper Sönmez	
Polikistik Over Sendromu	4-15
Çeviri: Dr. Cem Haymana, Dr. Alper Sönmez	
Tiroid Hastalıkları	4-16
Çeviri: Dr. Cem Haymana, Dr. Alper Sönmez	
Vitamin D Eksikliği	4-19
Çeviri: Dr. Cem Haymana, Dr. Alper Sönmez	

GASTROENTEROLOJİ

Yazar: Zachary A. Zator

Bölüm Çeviri Editörü: Dr. Teoman Doğru

Karın Ağrısı	5-1
Çeviri: Dr. Halil Genç	
Anormal Karaciğer Fonksiyon Testleri	5-2
Çeviri: Dr. Halil Genç	
Çölyak Hastalığı	5-4
Çeviri: Dr. Halil Genç	

Siroz	5-5
Çeviri: Dr. Halil Genç	
Kabızlık	5-7
Çeviri: Dr. Halil Genç	
İshal	5-9
Çeviri: Dr. Halil Genç	
Divertiküler Hastalık	5-11
Çeviri: Dr. Gürkan Çelebi	
Disfaji	5-12
Çeviri: Dr. Gürkan Çelebi	
Safra Taşları	5-12
Çeviri: Dr. Gürkan Çelebi	
Gastrointestinal Kanama	5-13
Çeviri: Dr. Gürkan Çelebi	
Gastroözefageal Reflü Hastalığı	5-15
Çeviri: Dr. Gürkan Çelebi	
Helicobacter Pylori Enfeksiyonu	5-16
Çeviri: Dr. Gürkan Çelebi	
Hemoroidler	5-17
Çeviri: Dr. Gürkan Çelebi	
İnflamatuvar Bağırsak Hastalığı	5-18
Çeviri: Dr. Hasan Gürel	
İrritabl Bağırsak Sendromu	5-20
Çeviri: Dr. Hasan Gürel	
Sanlık	5-22
Çeviri: Dr. Hasan Gürel	
Pankreatit	5-22
Çeviri: Dr. Hasan Gürel	
Peptik Ülser Hastalığı	5-24
Çeviri: Dr. Hasan Gürel	

HEMATOLOJİ VE ONKOLOJİ

Yazar: Curtis R. Chong

Bölüm Çeviri Editörü: Dr. Nuri Karadurmuş

Anormal Lökosit Sayımı	6-1
Çeviri: Dr. Nuri Karadurmuş, Dr. Bilgin Bahadır Başgöz, Dr. Birol Yıldız, Dr. İsmail Ertürk	
Anemi	6-3
Çeviri: Dr. Nuri Karadurmuş, Dr. Bilgin Bahadır Başgöz, Dr. Birol Yıldız, Dr. İsmail Ertürk	
Folat ve Vitamin B ₁₂ Eksikliği	6-5
Çeviri: Dr. Nuri Karadurmuş, Dr. Bilgin Bahadır Başgöz, Dr. Birol Yıldız, Dr. İsmail Ertürk	
Kanama Bozuklukları	6-7
Çeviri: Dr. Nuri Karadurmuş, Dr. Bilgin Bahadır Başgöz, Dr. Birol Yıldız, Dr. İsmail Ertürk	
Derin Ven Trombozu ve Pulmoner Emboli	6-8
Çeviri: Dr. Nuri Karadurmuş, Dr. Bilgin Bahadır Başgöz, Dr. Birol Yıldız, Dr. İsmail Ertürk	
Hemokromatozis	6-10
Çeviri: Dr. Nuri Karadurmuş, Dr. Bilgin Bahadır Başgöz, Dr. Birol Yıldız, Dr. İsmail Ertürk	

Lenfadenopati ve Dalak Hastalıkları	6-12
Çeviri: Dr. Nuri Karadurmuş, Dr. Bilgin Bahadır Başgöz, Dr. Birol Yıldız, Dr. İsmail Ertürk	
Trombosit Hastalıkları	6-14
Çeviri: Dr. Nuri Karadurmuş, Dr. Bilgin Bahadır Başgöz, Dr. Birol Yıldız, Dr. İsmail Ertürk	
Polisitemi	6-15
Çeviri: Dr. Nuri Karadurmuş, Dr. Bilgin Bahadır Başgöz, Dr. Birol Yıldız, Dr. İsmail Ertürk	

ENFEKSİYON HASTALIKLARI

Yazar: Bryn Boslett, Emily A. Kendall

Bölüm Çeviri Editörü: Dr. İsmail Yaşar Avcı

Isırıklar ve Enfestasyonlar	7-1
Çeviri: Dr. Gülden Yılmaz	
Bakteriyel Endokardit Profilaksisi	7-2
Çeviri: Dr. Aysun Yalçı	
Nedeni Bilinmeyen Ateş	7-3
Çeviri: Dr. Gonca Fidan	
Hepatit B	7-4
Çeviri: Dr. Cumhuri Artuk	
Hepatit C	7-6
Çeviri: Dr. Cumhuri Artuk	
HIV/AIDS	7-7
Çeviri: Dr. Gürkan Mert	
Herpes Simpleks Virüs	7-11
Çeviri: Dr. Aysun Yalçı	
Diğer Viral Hepatitler	7-12
Çeviri: Dr. Cumhuri Artuk	
Pneumocystis (PCP) Profilaksisi	7-13
Çeviri: Dr. Aysun Yalçı	
Farenjit	7-14
Çeviri: Dr. Zehra Karacaer	
Pnömoni	7-16
Çeviri: Dr. Gülden Yılmaz	
Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar	7-18
Çeviri: Dr. Gürkan Mert	
Cilt ve Yumuşak Doku Enfeksiyonları	7-20
Çeviri: Dr. Zehra Karacaer	
Kene ile Bulaşan Hastalıklar	7-23
Çeviri: Dr. Gülden Yılmaz	
Seyahat Tıbbı	7-25
Çeviri: Dr. Gülden Yılmaz	
Tüberküloz	7-27
Çeviri: Dr. İsmail Yaşar Avcı	
Üst Solunum Yolu Enfeksiyonu ve Grip	7-30
Çeviri: Dr. İsmail Yaşar Avcı	
Herpes Zoster	7-31
Çeviri: Dr. Gülden Yılmaz	
Üriner Sistem Enfeksiyonları	7-33
Çeviri: Dr. Zehra Karacaer	

KAS-İSKELET

Yazar: Allen Chang

Bölüm Çeviri Editörleri: Dr. Evren Yaşar, Dr. Sedat Yılmaz

Bel Ağrısı	8-1
Çeviri: Dr. Muhammet Çınar	
Fibromiyalji	8-3
Çeviri: Dr. Evren Yaşar, Dr. Ayça Uran Şan, Dr. Berke Aras	
Ayak ve Ayak Bileği Sorunları	8-4
Çeviri: Dr. Evren Yaşar, Dr. Ayça Uran Şan, Dr. Berke Aras	
Gut ve Psödogut	8-6
Çeviri: Dr. Sedat Yılmaz	
El Hastalıkları	8-8
Çeviri: Dr. Evren Yaşar, Dr. Ayça Uran Şan, Dr. Berke Aras	
Kalça Ağrısı	8-11
Çeviri: Dr. Evren Yaşar, Dr. Ayça Uran Şan, Dr. Berke Aras	
Diz Ağrısı	8-13
Çeviri: Dr. Evren Yaşar, Dr. Ayça Uran Şan, Dr. Berke Aras	
Monoartiküler Artrit	8-14
Çeviri: Dr. Muhammet Çınar	
Kas Ağrısı	8-15
Çeviri: Dr. Evren Yaşar, Dr. Ayça Uran Şan, Dr. Berke Aras	
Osteoartrit	8-16
Çeviri: Dr. Evren Yaşar, Dr. Ayça Uran Şan, Dr. Berke Aras	
Polimiyaljiya Romatika	8-17
Çeviri: Dr. Muhammet Çınar	
Poliartiküler Artrit	8-18
Çeviri: Dr. Sedat Yılmaz	
Romatolojik Testler	8-21
Çeviri: Dr. Muhammet Çınar	
Sistemik Lupus Eritematozus	8-22
Çeviri: Dr. Sedat Yılmaz	
Omuz Ağrısı	8-23
Çeviri: Dr. Evren Yaşar, Dr. Ayça Uran Şan, Dr. Berke Aras	

NÖROLOJİ

Yazar: Renuka Tipirneni, Sarah Wahlster

Bölüm Çeviri Editörü: Dr. Vedat Semai Bek

Bell Paralizisi	9-1
Çeviri: Dr. M. Tayfun Kaşıkçı	
Konküzyon (Beyin Sarsıntısı)	9-2
Çeviri: Dr. Muammer Korkmaz	
Diplopi (Çift Görme)	9-3
Çeviri: Dr. Muammer Korkmaz	
Sersemlik Hissi ve Vertigo	9-4
Çeviri: Dr. Muammer Korkmaz	
Kuvvetsizlik	9-6
Çeviri: Dr. Anıl Tanburoğlu	

Baş Ağrısı	9-7
Çeviri: Dr. M. Tayfun Kaşıkçı	
Periferik Nöropati	9-11
Çeviri: Dr. Anıl Tanburoğlu	
Parkinson Hastalığı	9-14
Çeviri: Dr. Gençer Genç	
Huzursuz Bacak Sendromu (Restless Legs Sendromu)	9-16
Çeviri: Dr. Gençer Genç	
Nöbet	9-17
Çeviri: Dr. Vedat Semai Bek	
İnme, Geçici İskemik Atak ve İnme Sonrası Bakım	9-18
Çeviri: Dr. Anıl Tanburoğlu	
Tremor	9-20
Çeviri: Dr. Gençer Genç	

OFTALMOLOJİ VE KULAK BURUN VE BOĞAZ

Yazar: Rachel M. Huckfeldt, Aaron K. Remenschneider

Bölüm Çeviri Editörleri: Dr. Osman Melih Ceylan, Dr. M. Timur Akçam

Alerjik Rinit	10-1
Çeviri: Dr. Taylan Gün, Dr. M. Timur Akçam	
Göz Travması	10-2
Çeviri: Dr. Mehmet Talay Köylü, Dr. Osman Melih Ceylan	
İşitme Kaybı	10-4
Çeviri: Dr. Taylan Gün, Dr. M. Timur Akçam	
Ses Kısıklığı	10-6
Çeviri: Dr. Taylan Gün, Dr. M. Timur Akçam	
Çene ve Dental Ağrı	10-7
Çeviri: Dr. Taylan Gün, Dr. M. Timur Akçam	
Otit	10-8
Çeviri: Dr. Taylan Gün, Dr. M. Timur Akçam	
Kırmızı Göz	10-10
Çeviri: Dr. Mehmet Talay Köylü, Dr. Osman Melih Ceylan	
Sinüzit	10-12
Çeviri: Dr. Taylan Gün, Dr. M. Timur Akçam	
Horlama	10-14
Çeviri: Dr. Taylan Gün, Dr. M. Timur Akçam	
Görme Yakınmaları	10-15
Çeviri: Dr. Mehmet Talay Köylü, Dr. Osman Melih Ceylan	

PSİKİYATRİ

Yazar: Leah K. Bauer, Sarah E. Wakeman

Bölüm Çeviri Editörü: Dr. Cemil Çelik

Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu	11-1
Çeviri: Dr. M. Sinan Aydın, Dr. M. Serdar Atik, Dr. Cemil Çelik	
Alkol Kullanım Bozuklukları	11-2
Çeviri: Dr. M. Serdar Atik, Dr. M. Sinan Aydın, Dr. Abdullah Bolu	
Anksiyete Bozuklukları	11-4
Çeviri: Dr. M. Sinan Aydın, Dr. M. Serdar Atik, Dr. Taner Öznur	

Bipolar Bozukluk	11-5
Çeviri: Dr. M. Serdar Atik, Dr. M. Sinan Aydın, Dr. Cemil Çelik	
Depresyon	11-6
Çeviri: Dr. M. Sinan Aydın, Dr. M. Serdar Atik, Dr. Abdullah Bolu	
"Zor Hasta"nın Tedavisi	11-8
Çeviri: Dr. M. Serdar Atik, Dr. M. Sinan Aydın, Dr. Taner Öznur	
Aile İçi Şiddet	11-9
Çeviri: Dr. M. Sinan Aydın, Dr. M. Serdar Atik, Dr. Cemil Çelik	
Yeme Bozuklukları	11-10
Çeviri: Dr. M. Sinan Aydın, Dr. M. Serdar Atik, Dr. Abdullah Bolu	
Obsesif Kompulsif Bozukluk	11-11
Çeviri: Dr. M. Serdar Atik, Dr. M. Sinan Aydın, Dr. Taner Öznur	
Psikotik Bozukluklar	11-12
Çeviri: Dr. M. Sinan Aydın, Dr. M. Serdar Atik, Dr. Cemil Çelik	
Psikotropik İlaçlar	11-13
Çeviri: Dr. M. Sinan Aydın, Dr. M. Serdar Atik, Dr. Abdullah Bolu	
İnsomnia ve Uyku Bozuklukları	11-15
Çeviri: Dr. Emrah Kızılay, Dr. M. Sinan Aydın, Dr. Abdullah Bolu	
Somatoform Bozukluklar	11-17
Çeviri: Dr. M. Sinan Aydın, Dr. M. Serdar Atik, Dr. Taner Öznur	
Madde Kullanım Bozukluğu	11-17
Çeviri: Dr. M. Sinan Aydın, Dr. M. Serdar Atik, Dr. Cemil Çelik	
İntihar Risk Değerlendirmesi	11-19
Çeviri: Dr. M. Sinan Aydın, Dr. M. Serdar Atik, Dr. Cemil Çelik	

GÖĞÜS HASTALIKLARI

Yazar: Katie R. Famous

Bölüm Çeviri Editörü: Dr. Cantürk Taşçı

Astım	12-1
Çeviri: Dr. Cantürk Taşçı, Dr. Nesrin Öcal, Dr. Deniz Doğan	
Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı	12-4
Çeviri: Dr. Cantürk Taşçı, Dr. Nesrin Öcal, Dr. Deniz Doğan	
Kronik Öksürük	12-6
Çeviri: Dr. Cantürk Taşçı, Dr. Nesrin Öcal, Dr. Deniz Doğan	
Dispne	12-7
Çeviri: Dr. Cantürk Taşçı, Dr. Nesrin Öcal, Dr. Deniz Doğan	
Hemoptizi	12-8
Çeviri: Dr. Cantürk Taşçı, Dr. Nesrin Öcal, Dr. Deniz Doğan	
Pulmoner Nodüller	12-9
Çeviri: Dr. Cantürk Taşçı, Dr. Nesrin Öcal, Dr. Deniz Doğan	
Obstrüktif Uyku Apnesi	12-10
Çeviri: Dr. Cantürk Taşçı, Dr. Nesrin Öcal, Dr. Deniz Doğan	

NEFROLOJİ

Yazar: Katie R. Famous

Bölüm Çeviri Editörü: Dr. Hilmi Umut Ünal

Kronik Böbrek Hastalığı	13-1
Çeviri: Dr. Hilmi Umut Ünal	

Hematüri	13-3
Çeviri: Dr. Hilmi Umut Ünal	
Nefrolitiazis	13-4
Çeviri: Dr. Hilmi Umut Ünal	
Potasyum Hastalıkları	13-6
Çeviri: Dr. Hilmi Umut Ünal	
Proteinüri	13-8
Çeviri: Dr. Hilmi Umut Ünal	
Sodyum Hastalıkları	13-10
Çeviri: Dr. Hilmi Umut Ünal	

KADIN SAĞLIĞI

Yazar: Sara U. Schwanke Khilji

Bölüm Çeviri Editörü: Dr. Cihangir Mutlu Ercan

Anormal Uterin Kanama	14-1
Çeviri: Dr. Cihangir Mutlu Ercan, Dr. Fahri Burçin Fıratlıgil	
Amenore	14-2
Çeviri: Dr. Cihangir Mutlu Ercan, Dr. Fahri Burçin Fıratlıgil	
Meme Hastalıkları	14-4
Çeviri: Dr. Cihangir Mutlu Ercan, Dr. Fahri Burçin Fıratlıgil	
Servikal Kansere Taraması	14-7
Çeviri: Dr. Cihangir Mutlu Ercan, Dr. Fahri Burçin Fıratlıgil	
Kontrasepsiyon	14-9
Çeviri: Dr. Cihangir Mutlu Ercan, Dr. Fahri Burçin Fıratlıgil	
Dismenore	14-12
Çeviri: Dr. Cihangir Mutlu Ercan, Dr. Fahri Burçin Fıratlıgil	
Menopoz	14-13
Çeviri: Dr. Cihangir Mutlu Ercan, Dr. Fahri Burçin Fıratlıgil	
Pelvik Ağrı	14-16
Çeviri: Dr. Cihangir Mutlu Ercan, Dr. Fahri Burçin Fıratlıgil	
Pelvik İnflamatuvar Hastalık	14-17
Çeviri: Dr. Cihangir Mutlu Ercan, Dr. Fahri Burçin Fıratlıgil	
Vajinitler	14-18
Çeviri: Dr. Cihangir Mutlu Ercan, Dr. Fahri Burçin Fıratlıgil	

ERKEK SAĞLIĞI

Yazar: Allen Chang

Bölüm Çeviri Editörü: Dr. Hasan Cem İrkilata

Benign Prostat Hipertrofisi ve Alt Üriner Sistem Belirtileri	15-1
Çeviri: Dr. Sami Uğuz, Dr. Bahadır Topuz, Dr. Hasan Cem İrkilata	
Erkek Cinsel Fonksiyon Bozukluğu	15-3
Çeviri: Dr. Sami Uğuz, Dr. Bahadır Topuz, Dr. Hasan Cem İrkilata	
Prostat Kanseri	15-4
Çeviri: Dr. Sami Uğuz, Dr. Bahadır Topuz, Dr. Hasan Cem İrkilata	
Prostatit	15-6
Çeviri: Dr. Sami Uğuz, Dr. Bahadır Topuz, Dr. Hasan Cem İrkilata	
Skrotal ve Testiküler Lezyonlar	15-7
Çeviri: Dr. Sami Uğuz, Dr. Bahadır Topuz, Dr. Hasan Cem İrkilata	

GERİATRİ

Yazar: D. Clay Ackerly

Bölüm Çeviri Editörü: Dr. Ergün Bozoğlu

Demans

16-1

Çeviri: Dr. Ergün Bozoğlu, Dr. Ahmet Öztürk

Yaşam Sonu ve İleri Bakım Planlaması

16-3

Çeviri: Dr. Ahmet Öztürk, Dr. Ergün Bozoğlu

Düşmenin Önlenmesi

16-4

Çeviri: Dr. Ahmet Öztürk, Dr. Ergün Bozoğlu

Üriner İnkontinans

1-5

Çeviri: Dr. Ergün Bozoğlu, Dr. Ahmet Öztürk

KISALTMALAR

17-1

Çeviri: Dr. Emrah Boyacıoğlu

İNDEKS

I-1

Çeviri: Dr. Emrah Boyacıoğlu

Jeremy S. Abramson, MD

Director, Center for Lymphoma, Massachusetts General Hospital Cancer Center; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Lymphadenopathy & Splenic Disorders*) MGH '03

D. Clay Ackerly, MD, MSc

Assistant Chief Medical Officer, Non-Acute, Massachusetts General Hospital; Associate Medical Director, Population Health and Continuing Care, Partners HealthCare; Instructor in Medicine and Health Care Policy, Harvard Medical School (*Geriatrics Section Editor*) MGH '12

George A. Alba, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Obstructive Sleep Apnea, Jaundice*) MGH '14

Andrew Allegretti, MD

Nephrology Fellow, Massachusetts General Hospital (*Renal/Urology Section Editor*) MGH '13

Ashwin N. Ananthakrishnan, MBBS, MPH

Attending Physician, GI Unit, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Abdominal Pain, Celiac disease, Diverticular disease, Gastrointestinal Bleeding, Hemorrhoids, H. pylori Disease, inflammatory bowel disease, peptic ulcer disease*)

George L. Anesi, MD, MA

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Hemoptysis, Allergic Rhinitis*) MGH '14

Steven J. Atlas, MD, MPH

Director, Practice-Based Research & Quality Improvement Network, General Medicine Division, Massachusetts General Hospital; Attending Physician, General Medicine Division, Massachusetts General Hospital; Associate Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Back Pain*) MGH '90

Aaron L. Baggish, MD

Associate Director, Cardiovascular Performance Program; Attending Physician, Division of Cardiology, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Sports and Exercise Clearance*) MGH '05

Matthew C. Baker, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Muscle Pain, Hip Pain*) MGH '14

Jason G. Barrera, MD, PhD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Male Hypogonadism*) MGH '14

Miriam Baron Barshak, MD

Associate Physician, Infectious Disease Division, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Pharyngitis, Urinary Tract Infections*)

Leah K. Bauer, MD

Administrative Chief Resident, Massachusetts General Hospital/McLean Psychiatry (*Psychiatry Section Co-Editor, Bipolar Disorder, Psychotropic Medications*)

Jonathan F. Bean, MD, MS, MPH

Associate Professor of Physical Medicine & Rehabilitation, Spaulding Rehabilitation Hospital, Harvard Medical School (*Fall Prevention*)

Seth K. Bechis, MD, MS

Urology Resident, Department of Urology, Massachusetts General Hospital (*Nephrolithiasis*)

Rachel Bender Ignacio, MD

Infectious Disease Fellow, University of Washington (*Skin and Soft Tissue Infections*) MGH '11

Rebecca A. Berman, MD

Division of General Medicine Residency Program Director, Brigham and Women's Hospital; Instructor of Medicine, Harvard Medical School (*Health Literacy*)

Matthew Bevers, MD, PhD

Chief Resident, Neurology, Partners Neurology Residency (*Diplopia*)

Ishir Bhan, MD, MPH

Attending Physician, Nephrology Unit, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Sodium disorders, Potassium Disorders, Chronic Kidney Disease, Hematuria, Proteinuria*) MGH '04

Shamik Bhattacharyya, MD, MS

Neurology Resident, Partners Neurology Residency (*Parkinson's Disease, Tremor*)

Michael F. Bierer, MD, MPH

Attending Physician, General Medicine Division, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Chronic Pain, Chronic Opioid Use, Alcohol Use Disorders*) MGH '88

Shana L. Birnbaum, MD

Assistant Physician, General Medicine Division, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Contraception, Cervical Cancer Screening*) MGH '02

Kimberly G. Blumenthal, MD

Allergy and Immunology Fellow, Massachusetts General Hospital (*Atopic Dermatitis, Asthma, Sinusitis*) MGH '12

Marcy B. Bolster, MD

Director, Rheumatology Fellowship Training Program, Massachusetts General Hospital; Attending Physician, Division of Rheumatology; Associate Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Polyarticular Arthritis, Shoulder Pain*)

Bryn Boslett, MD

Infectious Disease Fellow, University of California San Francisco (*Infectious Disease Section Co-editor, Fever of Unknown Origin, Pneumocystis (PCP) Prophylaxis, STIs*) MGH '13

Marjory A. Bravard, MD

Assistant in Medicine, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Hepatitis C, Other Viral Hepatitides, Burns*) MGH '13

Brian P. Brennan, MD, MMSc

Associate Director of Translational Neuroscience Research, Biological Psychiatry Laboratory, McLean Hospital; Instructor in Psychiatry, Harvard Medical School (*Obsessive-Compulsive Disorder*)

Laura N. Brenner, MD

Pulmonary & Critical Care Fellow, Massachusetts General Hospital/Beth Israel Deaconess Medical Center (*Chronic Cough*) MGH '13

Judith A. Briant, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Herpes Zoster, Bacterial Endocarditis Prophylaxis*) MGH '14

Lynne Brodsky, MD

Attending Physician, Department of Medicine, Massachusetts General Hospital-Chelsea HealthCare Center; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Menopause*)

Andrew M. Brunner, MD

Hematology-Oncology Fellow, Dana-Farber Cancer Institute/Massachusetts General Hospital/Partners CancerCare (*Abnormal WBC Count*) MGH '13

Dana M. Carne, MD, MBA

Clinical Instructor in Medicine, Massachusetts General Hospital (*Gout & Pseudogout, Nonmelanoma Skin Cancer*) MGH '13

Brett J. Carroll, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Pharyngitis*) MGH '14

Rodrigo Cerda, MD, MPH

Instructor in Medicine, Massachusetts General Hospital (*Tinea*) MGH '13

Laura Certain, MD, PhD

Infectious Disease Fellow, Massachusetts General Hospital/Brigham & Women's Hospital Combined Infectious Disease Program (*Urinary Tract Infections*) MGH '12

Kyle J. Chambers, MD

Otolaryngology Resident, Massachusetts General Hospital/Massachusetts Eye and Ear Infirmary (*Otitis*)

Allen Chang, MD

Attending Physician, Department of Medicine, UMass Memorial Medical Center; Assistant Professor, University of Massachusetts Medical School, Worcester, MA (*Musculoskeletal Section Editor, Men's Health Section Editor, Systemic Lupus Erythematosus*) MGH '12

Quinn Taylor Charbonneau, DPM

Podiatry Resident, Massachusetts General Hospital (*Foot & Ankle Disorders*)

Justin A. Chen, MD

Attending Physician, Department of Psychiatry, Massachusetts General Hospital; Instructor in Psychiatry, Harvard Medical School (*Care of the "Difficult" Patient, ADHD, Suicide Risk Assessment*)

Xingxing S. Cheng, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Potassium Disorders*) MGH '14

Garrett Matthew Chinn, MD, MS

Attending Physician, General Medicine Division, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Psoriasis, Rosacea*) MGH '12

Josalyn L. Cho, MD

Associate Director, Pulmonary and Critical Care Fellowship Program, MGH/BIDMC Attending Physician, Pulmonary and Critical Care Unit, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Pulmonary Nodules*) MGH '06

Curtis R. Chong, MD, PhD, MPhil

Hematology-Oncology Fellow, Dana-Farber Cancer Institute/Massachusetts General Hospital/Partners CancerCare (*Hematology and Oncology Section Editor, Counseling Patients, Evidencebased Medicine, Routine Visit, Hypertension, URI & Influenza, Back Pain, Alcohol Use Disorders, Coronary Artery Disease*) MGH '11

Jacqueline Chu, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Immunizations*) MGH '14

Kathy Chuang, MD

Clinical Fellow in Neuromuscular Medicine, Massachusetts General Hospital/Brigham & Women's Hospital Neuromuscular Program (*Peripheral Neuropathy*)

Raymond T. Chung, MD

Director of Hepatology, Vice Chief, Gastroenterology, Massachusetts General Hospital; Associate Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Hepatitis B, Other viral hepatitis*)

Deborah S. Collier, MD

Attending Physician, Rheumatology Division, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Fibromyalgia; Monoarticular Arthritis*)

Fernando M. Contreras-Valdes, MD

Cardiology Fellow, Beth Israel Deaconess Medical Center (*Valvular Heart Disease*) MGH '12

Rebecca Cook, MD, MSc

Internal Medicine-Pediatrics Resident, Massachusetts General Hospital/MassGeneral Hospital for Children (*Shoulder Pain, Pelvic Pain*) MGH '15

Kathleen E. Corey, MD, MPH

Co-Director and Director of Clinical and Translational Research, MGH Weight Center, Massachusetts General Hospital; Attending Physician, Gastroenterology Unit, Massachusetts General Hospital; Director, MGH Fatty Liver Clinic, GI Unit, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Abnormal Liver Function Tests, Cirrhosis, Jaundice, Gallstones, Pancreatitis*) MGH '06

Frank Cortazar, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Sodium Disorders*) MGH '14

Francis X. Creighton, Jr., MD

Otolaryngology Resident, Massachusetts General Hospital/Massachusetts Eye and Ear Infirmary (*Otitis*)

Paul F. Currier, MD, MPH

Attending Physician, Pulmonary and Critical Care Unit, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Dyspnea*)

Doreen DeFaria Yeh, MD, FACC

Attending Physician, Subspecialty Education Coordinator, Division of Cardiology, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Hypertension, Valvular Heart Disease, Pre-Flight Assessment*) MGH '06

Marie B. Demay, MD

Physician in Medicine, Endocrine Division, Massachusetts General Hospital; Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Vitamin D deficiency*)

Amit P. Desai, MD

Gastroenterology Fellow, New York Presbyterian Hospital (*Gallstones, Inflammatory Bowel Disease*) MGH '13

Erin Murphy DeBiasi, MD

Pulmonary & Critical Care Fellow, Yale School of Medicine (*Cervical Cancer Screening*)
MGH '13

Gillian R. Diercks, MD

Chief Otolaryngology Resident, Massachusetts General Hospital/Massachusetts Eye and Ear Infirmary (Snoring)

Abigail L. Donovan, MD

Director, First Episode and Early Psychosis Program, Massachusetts General Hospital; Assistant Clinical Professor of Psychiatry, Harvard Medical School (*Psychotic Disorders*)

Marlene L. Durand, MD

Physician in Medicine, Infectious Disease Unit, Massachusetts General Hospital; Associate Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Bacterial Endocarditis Prophylaxis*)
MGH '84

A. Brooke Eastham, MD

Dermatology Resident, Massachusetts General Hospital/Harvard Combined Dermatology Residency Program (*Rheumatologic Skin Disease*)

Meredith Eicken, MD

Internal Medicine-Pediatrics Resident, Massachusetts General Hospital/MassGeneral Hospital for Children (Abnormal Uterine Bleeding) MGH '15

Mark Eisenberg, MD

Attending Physician, Department of Medicine, Massachusetts General Hospital-Charlestown HealthCare Center; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Pneumocystis (PCP) Prophylaxis, Pneumonia, Substance Use Disorders*)

Jeffrey M. Ellenbogen, MD, MMSc

Director, The Sound Sleep Project, Johns Hopkins University; Attending Physician, Sleep Medicine, Johns Hopkins Hospital; Assistant Professor of Neurology, Johns Hopkins University (*Insomnia and Sleep Disorders*)

Anne D. Emmerich, MD

Attending Physician, Department of Psychiatry, Massachusetts General Hospital; Clinical Instructor in Psychiatry, Harvard Medical School (*Depression*)

Katie R. Famous, MD, PhD

Pulmonary & Critical Care Fellow, University of California San Francisco (*Pulmonary Section Editor*) MGH '13

Pouneh K. Fazeli, MD, MPH

Attending Physician, Neuroendocrine Unit, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Hyperprolactinemia*)

Shiri B. Feingold, MD, MHA

Attending Physician, Department of Medicine, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Polycystic Ovary Syndrome*) MGH '13

Donna Felsenstein, MD

Director, STD/GID Unit, Massachusetts General Hospital; Physician in Medicine, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Sexually Transmitted Infections*) MGH '81

Carina Fernandez-Golarz, MD

Attending Physician, Department of Medicine, Massachusetts General Hospital-Chelsea HealthCare Center; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Peripheral Artery Disease, Vaginitis*) MGH '12

Joel S. Finkelstein, M.D.

Director, MGH Bone Density Center; Attending Physician, Endocrine Unit, Massachusetts General Hospital; Associate Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Male Hypogonadism*)

Mark Fisher, MD, MPH

Assistant Clinical Director, Rheumatology Associates, Massachusetts General Hospital; Instructor, Harvard Medical School (*Osteoarthritis, Polymyalgia Rheumatica, Gout & Pseudogout*)

Esteban Franco-Garcia, MD

Attending Physician, Geriatric Medicine Unit, Massachusetts General Hospital; Instructor of Medicine, Harvard Medical School (*Fall Prevention*)

Daniel Friedman, MD

Cardiology Fellow, Duke University Hospital (*Palpitations, Sudden Cardiac Death*) MGH '13

J. Scott Gabrielsen, MD, PhD

Urology Resident, Massachusetts General Hospital (*BPH & Lower Urinary Tract Symptoms, Male Sexual Dysfunction, Scrotal & Testicular Lesions*)

Tian Gao, MD

Gastroenterology Fellow, Boston Medical Center (*Dysphagia, Gastrointestinal Bleeding, H. pylori Disease, Peptic Ulcer Disease*) MGH '12

Jennifer J. Gao, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Hemochromatosis*) MGH '14

Matthew F. Gardiner, MD

Director, Emergency Ophthalmology Services, Massachusetts Eye and Ear Infirmary; Instructor in Ophthalmology, Harvard Medical School (*Eye Trauma, Red Eye, Vision Complaints*)

Yin Ge, MD

Cardiology Fellow, University of Toronto (*Syncope, Coronary Artery Disease*) MGH '13

Sarah N. Gee, MD

Clinical Instructor, Division of Dermatology, Department of Medicine, University of California, Los Angeles (*Dermatology Section Co-Editor, Approach to Skin Lesions, Alopecia, Herpes Simplex Virus, Scabies, Topical Corticosteroids, Urticaria*) MGH Dermatology '12

Mark B. Geyer, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Anxiety Disorders, Insomnia and Sleep Disorders*) MGH '14

Fiona K. Gibbons, MD

Director, Pulmonary Associates Clinic, Co-Director, Partners Asthma Center; Assistant Physician, Pulmonary and Critical Care Unit, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Chronic Cough*)

Rebecca L. Gillani, MD, PhD

Neurology Resident, Partners Neurology Residency (*Weakness*)

Lauren G. Gilstrap, MD

Cardiology Fellow, Brigham & Women's Hospital (*Chest Pain and Noninvasive Testing*)
MGH '13

Charlotte Gore, MD

Ophthalmology Resident, Department of Ophthalmology, University of California, San Diego (*Red Eyes*)

Stacey T. Gray, MD

Co-Director, Sinus Center at Massachusetts Eye and Ear Infirmary; Attending Physician, Department of Otolaryngology, Massachusetts Eye and Ear Infirmary; Assistant Professor of Otolaryngology, Harvard Medical School (*Allergic Rhinitis, Hearing Loss, Otitis, Hoarseness, Sinusitis, Snoring*)

Shawn A. Gregory, MD, MMSc

Attending Physician, Cardiology Division, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor, Harvard Medical School (Coronary Artery Disease, Chest Pain and Noninvasive Testing)

Daniel Guss, MD, MBA

Clinical Fellow, Department of Orthopaedic Surgery, Brigham and Women's Hospital (*Foot & Ankle Disorders*)

Maria A. Han, MD

Clinical Scholar, Robert Wood Johnson Foundation, University of California Los Angeles (*End-of-Life & Advance Care Planning*) MGH '13

R. Scott Harris, MD

Associate Physician, Pulmonary and Critical Care Unit, Massachusetts General Hospital; Associate Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Asthma*)

Ardeshir Z. Hashmi, MD

Attending Physician, Geriatric Medicine Unit, Massachusetts General Hospital; Instructor of Medicine, Harvard Medical School (*Urinary Incontinence*)

Janae K. Heath, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Pulmonary Nodules, Proteinuria*)
MGH '14

Amanda R. Hernandez, MD

Attending Physician, Geriatrics Unit, Massachusetts General Hospital; Instructor of Medicine, Harvard Medical School (*Dementia*)

John H. Holden, MD

Attending Physician, Department of Medicine, Brigham & Women's Hospital; Instructor of Medicine, Harvard Medical School (*Diverticular Disease*) MGH '13

William J. Hucker, MD, PhD

Cardiology Fellow, Massachusetts General Hospital (Atrial Fibrillation and Flutter) MGH '12

Rachel M. Huckfeldt, MD, PhD

Ophthalmology Resident, Massachusetts Eye and Ear Infirmary/Massachusetts General Hospital (*Ophthalmology and ENT Section Co-Editor*)

Rocio M. Hurtado, MD, DTM&H

Director, Mycobacterial Program, Infectious Disease Division, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*URI and Influenza*) MGH '99

Onyinye I. Iweala, MD, PhD

Attending Physician, Hospital Medicine, Durham VA Medical Center; Clinical Instructor in Medicine, Duke University School of Medicine (Hemorrhoids, Restless Legs Syndrome) MGH '13

Benjamin Izar, MD, PhD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Platelet Disorders*) MGH '14

Michael R. Jaff, DO

Chair, Institute for Heart, Vascular and Stroke Care, Massachusetts General Hospital; Attending Physician, Vascular Medicine, Cardiology Division, Massachusetts General Hospital; Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Aortic Disease, Peripheral Artery Disease, Carotid Disease, Lower Extremity Edema & Ulcers*)

H. Ray Jalian, MD

Clinical Instructor, Division of Dermatology, Department of Medicine, University of California Los Angeles (Dermatology Section Co-Editor, Acne, Common Benign Growths, Dermatitis, Cutaneous Drug Eruptions) MGH Dermatology '12

James L. Januzzi, MD

Roman W. Desantis Endowed Distinguished Clinical Scholar, Director, Cardiac Intensive Care Unit, Massachusetts General Hospital; Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Atrial Fibrillation and Flutter, Chest Pain and Noninvasive Testing, Dyslipidemia, Pre-operative Risk Assessment, Syncope*)

Richard A. Johnson, MD

Attending Physician, Department of Dermatology, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Dermatology, Harvard Medical School (*Herpes Simplex Virus, Scabies*)

Brandon M. Jones, MD

Cardiology Fellow, Cleveland Clinic (*Carotid Disease*) MGH '12

Boris D. Juelg, MD, PhD

Infectious Disease Fellow, Massachusetts General Hospital/Brigham & Women's Hospital Combined Infectious Disease Program (*HIV/AIDS*) MGH '12

Norifumi Kamo, MD, MPP

Attending Physician, Department of Primary Care, Virginia Mason Medical Center (*Chronic Kidney Disease, Hematuria*) MGH '13

Emma Kaplan-Lewis, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Domestic Violence*) MGH '14

Anne G. Kasmar, MD, MSc

Attending Physician, Division of Infectious Diseases, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Tuberculosis*) MGH '03

Daniel Kelmenson, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (Prostatitis) MGH '14

Emily A. Kendall, MD

Infectious Disease Fellow, Johns Hopkins Hospital (*Infectious Disease Section Co-Editor, Travel Medicine*) MGH '13

Meghan M. Kiefer, MD

Senior Fellow/Acting Instructor, Division of General Internal Medicine, University of Washington School of Medicine (*General Medicine Section Editor, Approach to Skin Lesions, Chronic Pain, Chronic Opioid Use, Disease Screening, Diabetes Mellitus, Health Literacy, Hyperprolactinemia, Hepatitis B*) MGH '12

Arthur Y. Kim, MD

Director, Viral Hepatitis Clinic, Infectious Disease, Massachusetts General Hospital; Attending Physician, Division of Infectious Diseases, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Hepatitis C*) MGH '00

Alexa B. Kimball, MD, MPH

Attending Physician, Department of Dermatology, Massachusetts General Hospital; Professor of Dermatology, Harvard Medical School (*Psoriasis*)

Joshua P. Klein, MD, PhD

Chief, Division of Hospital Neurology, Brigham and Women's Hospital; Assistant Professor of Neurology and Radiology, Harvard Medical School (*Bell's Palsy, Concussion, Vertigo, Weakness, Headache, Neuropathy, Parkinson's Disease, Restless Leg Syndrome, Stroke, TIA, & Post-stroke Care, Tremor*)

Minna Kohler, MD

Director, Rheumatology Musculoskeletal Ultrasound Program, Massachusetts General Hospital; Attending Physician, Rheumatology Division, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Knee Pain*)

John B. Korman, MD

Dermatology Resident, Massachusetts General Hospital/Harvard Combined Dermatology Residency Program (Alopecia, Dermatitis)

William A. Kormos, MD, MPH

Attending Physician, General Internal Medicine Unit, Massachusetts General Hospital; Instructor of Medicine, Harvard Medical School (*Disease Screening, Evidence-Based Medicine*) MGH '95

Paul J. Krezasoski, MD

Internal Medicine-Pediatrics Resident, Massachusetts General Hospital/MassGeneral Hospital for Children (*Tuberculosis*) MGH '14

Daniela Kroshinsky, MD, MPH

Attending Physician, Department of Dermatology, Director of Inpatient Dermatology, Education and Research, Director of Pediatric Dermatology, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Dermatology, Harvard Medical School (*Acne, Burns, Cutaneous Drug Eruptions, Atopic Dermatitis, Rosacea*)

Gina Kruse, MD, MS, MPH

Assistant Physician, Massachusetts General Hospital, General Medicine Division, Revere HealthCare Center; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Pneumonia, Tobacco Use*) MGH '11

Braden Kuo, MD, MSc

Attending Physician, Gastrointestinal Unit, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Constipation, Diarrhea, Dysphagia, Gastroesophageal Reflux Disease, Irritable Bowel Syndrome*)

Pooja Aggarwal Lagisetty, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Osteoporosis*) MGH '14

Regina LaRocque, MD, MPH

Attending Physician, Infectious Disease Unit, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Travel Medicine*)

Kelly Lauter, MD

Research Fellow in Medicine, Massachusetts General Hospital (*Calcium Disorders*) MGH '13

Annie Lee, MD

Attending Physician, Department of Medicine, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Dysmenorrhea*) MGH '12

Brittany L. Lee-Bychkovsky, MD, MSc

Hematology-Oncology Fellow, Beth Israel Deaconess Medical Center (*Vitamin D Deficiency*) MGH '11

Richard J. Lee, MD, PhD

Assistant Physician, Massachusetts General Hospital Cancer Center; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Prostate Cancer*) MGH '03

Diana C. Lemly, MD

Fellow, Division of Adolescent Medicine, Boston Children's Hospital; Assistant Physician, Department of Medicine and Department of Pediatrics, Massachusetts General Hospital (*Contraception, Pelvic Inflammatory Disease*) MGH '12

William M. Lin, MD

Dermatology Resident, Massachusetts General Hospital/Harvard Combined Dermatology Residency Program (*Melanoma, Wound Care*)

Michelle T. Long, MD

Gastroenterology Fellow, Boston Medical Center (*Abnormal Liver Function Tests, Cirrhosis, Diarrhea*) MGH '12

Tiffany Y. Lu, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Hand Disorders*) MGH '15

Steven A. Lubitz, MD, MPH

Attending Physician, Cardiac Arrhythmia Service, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Palpitations, Sudden Cardiac Death*)

Rebecca L. Luckett, MD, MPH

Obstetrics and Gynecology Resident, Brigham and Women's Hospital/Massachusetts General Hospital (*Infertility*)

Aparna Mani, MD, PhD

Hematology-Oncology Fellow, Beth Israel Deaconess Medical Center (*Adrenal Nodules*) MGH '12

Michael Mannstadt, MD

Attending Physician, Endocrine Unit, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Calcium Disorders, Diabetes Insipidus*) MGH '04

Gabriel Mansouraty, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Celiac Disease*) MGH '14

Guy Maytal, MD

Associate Director, Ambulatory Psychiatry, Director, Primary Care Psychiatry and Urgent Care Psychiatry, Massachusetts General Hospital; Instructor of Psychiatry, Harvard Medical School (*Care of the "Difficult" Patient, Suicide Risk Assessment*)

Julie J. Miller, MD, PhD

Neurology Resident, Partners Neurology Residency (*Dizziness and Vertigo*)

Tracey A. Milligan, MD, MS

Program Director, Partners Neurology Residency; Attending Physician, Department of Neurology, Brigham and Women's Hospital; Assistant Professor of Neurology, Harvard Medical School (*Seizure*)

Anthony Miuru, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Prostate Cancer*) MGH '15

James E. Mojica, MD, FAASM

Director, The Sleep Center at Spaulding Rehabilitation Hospital; Attending Physician, Pulmonary, Sleep, and Critical Care Medicine, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Obstructive Sleep Apnea*)

Anne Moulton, MD

Attending Physician, Department of Medicine, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Vaginitis*)

Amulya Nagarur, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Amenorrhea*) MGH '14

Kenta Nakamura, MD

Cardiology Fellow, Massachusetts General Hospital (*Cardiology Section Co-Editor, Pre-flight Assessment, Aortic Disease, Lower Extremity Edema & Ulcers*) MGH '13

Sandra B. Nelson, MD

Associate Physician, Infectious Disease, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Skin & Soft Tissue infections, Bites and Infestations*)

Walter J. O'Donnell, MD

Clinical Director, Pulmonary/Critical Care Unit, Massachusetts General Hospital; Attending Physician, Pulmonary and Critical Care Unit, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Hemoptysis*)

Aria F. Olumi, MD

Co-Director, GU Oncology Clinical Program, and Director, Urology Research, Department of Urology, Massachusetts General Hospital; Associate Professor of Surgery/Urology, Harvard Medical School (*Scrotal & Testicular Lesions*)

Keri O. Oxley, MD, MPA

Psychiatry Resident, Massachusetts General Hospital (*Obsessive-Compulsive Disorder, Eating Disorders*)

Kerri Palamara, MD

Attending Physician, General Internal Medicine Unit, Massachusetts General Hospital; Assistant Program Director, Internal Medicine Residency, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Pelvic Pain, Pelvic Inflammatory Disease*) MGH '09

J. Carl Pallais, MD, MPH

Attending Physician, Endocrine Unit, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Amenorrhea*) MGH '02

Kimberly Parks, DO, FACC

Attending Physician, Advanced Heart Failure and Transplantation, Cardiology Division, Massachusetts General Hospital; Instructor of Medicine, Harvard Medical School (*Heart Failure*)

Zachary S. Peacock, DMD, MD, FACS

Attending Surgeon, Department of Oral and Maxillofacial Surgery, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Oral and Maxillofacial Surgery, Harvard School of Dental Medicine (*Jaw & Dental Pain*)

Anne Piantadosi, MD, PhD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Tick-Borne Illnesses*) MGH '14

Sashank Prasad, MD

Attending Physician, Department of Neurology, Brigham & Women's Hospital; Assistant Professor of Neurology, Harvard Medical School (*Diplopia*)

John Querques, MD

Co-Associate Director, Psychosomatic Medicine Fellowship Program, Massachusetts General Hospital; Attending Physician, Department of Psychiatry, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Psychiatry, Harvard Medical School (*Somatoform Disorders*)

Fadi Ramadan, MD

Assistant in Medicine, Geriatric Unit, Massachusetts General Hospital; Program Director, Geriatric Fellowship, Massachusetts General Hospital; Lecturer on Medicine, Harvard Medical School (*Dementia, Urinary Incontinence, Fall Prevention*)

Alaka Ray, MD

Attending Physician, General Internal Medicine Unit, Massachusetts General Hospital; Assistant Program Director, Internal Medicine Residency, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Infertility, Amenorrhea*) MGH '10

Dina Reiss, MD, ABIM, FRCPC

Endocrinology and Metabolism Fellow, University of Toronto, Canada (*Diabetes Insipidus, Thyroid Disease, Cushing Syndrome*) MGH '11

Aaron K. Remenschneider, MD, MPH

Otolaryngology Resident, Massachusetts General Hospital/Massachusetts Eye and Ear Infirmary (*Ophthalmology and ENT Section Co-Editor, Hearing Loss*)

Nancy A. Rigotti, MD

Associate Chief, General Medicine Division, Massachusetts General Hospital, Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Tobacco Use*) MGH '81

David Ring, MD, PhD

Chief of Hand Surgery, Department of Orthopaedic Surgery, Massachusetts General Hospital; Associate Professor of Orthopedic Surgery, Harvard Medical School (*Hand Disorders*)

Nina Mayer Ritchie, MD

Medical Officer in Internal Medicine and Pediatrics, Indian Health Service, Chinle Comprehensive Health Care Center (*Acne, Scabies*) MGH '12

Dwight R. Robinson, MD

Staff Physician, Rheumatology Division, Massachusetts General Hospital; Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Hip Pain*) MGH '60

Ellen Roh, MD

Assistant Physician, Department of Dermatology, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Alopecia, Approach to Skin Lesions, Common Benign Growths, Dermatitis, Nonmelanoma Skin Cancer, Tinea, Topical Corticosteroids, Urticaria, Wound Care, Rheumatologic Skin Disease*)

Dianne Sacco, MD

Director, Kidney Stone Program, Massachusetts General Hospital; Attending Physician, Department of Urology, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Surgery, Harvard Medical School (*Nephrolithiasis*)

Mira Menon Sachdeva, MD, PhD

Ophthalmology Resident, Wilmer Eye Institute, Johns Hopkins Hospital (*Vision Complaints, Eye Trauma*)

David Sallman, MD

Hematology-Oncology Fellow, University of South Florida (*DVT & Pulmonary Embolus*) MGH '13

Zaven Sargsyan, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Dyspnea, Hoarseness*) MGH '14

Kai Saukkonen, MD

Attending Physician, Pulmonary and Critical Care Unit, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Chronic Obstructive Pulmonary Disease*)

William P. Schmitt, MD

Attending Physician, Department of Medicine, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor, Harvard Medical School (*Herpes Zoster*)

Sara Schoenfeld, MD

Rheumatology Fellow, Massachusetts General Hospital (*Monoarticular Arthritis, Fibromyalgia*) MGH '13

Sara U. Schwanke Khilji, MD, MPH

Research Fellow, Communicable Diseases Policy Research Group, London School of Hygiene and Tropical Medicine (*Women's Health Section Editor, Obesity, Folate & Vitamin B₁₂ Deficiency, Menopause, Breast Disease, Contraception, Pelvic Inflammatory Disease*) MGH '12

Elizabeth Scoville, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Abdominal Pain, Hepatitis B, Hepatitis C, Other Viral Hepatitides*) MGH '14

Patricia D. Scripko, MD, MA

Neurology Resident, Partners Neurology Residency (*Headache*)

Sachin J. Shah, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Bites & Infestations, Knee Pain*) MGH '14

Meghan Shea, MD

Attending Physician, Department of Medicine, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Polycythemia, Bleeding Disorders*) MGH '13

Stephanie V. Sherman, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Anemia*) MGH '14

Derri Shtasel, MD, MPH

Attending Physician, Department of Psychiatry, Massachusetts General Hospital; Michele and Howard J. Kessler Chair in Public and Community Psychiatry; Associate Professor of Psychiatry, Harvard Medical School (*Domestic Violence*)

Leigh H. Simmons, MD

Assistant Physician, General Internal Medicine Unit, Massachusetts General Hospital; Instructor, Harvard Medical School (*Breast Disease, Dysmenorrhea, Abnormal Uterine Bleeding*) MGH '07

Naomi Simon, MD

Attending Physician, Department of Psychiatry, Massachusetts General Hospital; Associate Professor of Psychiatry, Harvard Medical School (*Anxiety Disorders*)

Ryan J. Smart, MD, DMD

Chief Resident, Oral & Maxillofacial Surgery, Massachusetts General Hospital (*Jaw & Dental Pain*)

Arthur J. Sober, MD

Attending Physician, Department of Dermatology, Massachusetts General Hospital; Professor of Dermatology, Harvard Medical School (*Melanoma*)

Jacob Soumerai, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Lymphadenopathy & Splenic Disorders*) MGH '14

Kyle D. Staller, MD

Gastroenterology Fellow, Massachusetts General Hospital (*Constipation, Irritable Bowel Syndrome*) MGH '12

Nikolaos Stathatos, MD

Attending Physician, Thyroid Unit, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Adrenal Nodules, Thyroid Disorders*)

Ada Stefanescu, MD, CM

Cardiology Fellow, Massachusetts General Hospital (*Cardiology Section Co-Editor, Sports and Exercise Clearance*) MGH '13

Theodore A. Stern, MD

Attending Physician, Department of Psychiatry, Massachusetts General Hospital; Ned H. Cassem Professor of Psychiatry in the Field of Psychosomatic Medicine/Consultation, Harvard Medical School (*Bipolar Disorder, Psychotropic Medications*)

John H. Stone, MD, MPH

Director, Clinical Rheumatology, Massachusetts General Hospital; Staff Physician, Rheumatology Division, Massachusetts General Hospital; Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Systemic Lupus Erythematosus, Muscle Pain*)

Valerie E. Stone, MD, MPH

Director, Primary Care Residency Program; Associate Chief, General Medicine Division; Attending Physician, General Internal Medicine Unit, Massachusetts General Hospital; Professor of Medicine, Harvard Medical School (*HIV/AIDS, Immunizations*)

Craig Surman, MD

Attending Physician, Department of Psychiatry, Massachusetts General Hospital; Scientific Coordinator, Adult ADHD Research Program; Assistant Professor of Psychiatry, Harvard Medical School (*Attention Deficit Hyperactivity Disorder*)

David B. Sykes, MD, PhD

Attending Physician, Hematology-Oncology Division, Massachusetts General Hospital Cancer Center; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Abnormal WBC Count, Anemia, Bleeding Disorders, DVT & Pulmonary Embolus, Hemochromatosis, Platelet Disorders, Polycythemia, Folate & Vitamin B₁₂ Deficiency*) MGH '07

Shahin Tabatabaei, MD

Attending Physician, Department of Urology, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Surgery, Harvard Medical School (*BPH & Lower Urinary Tract Symptoms, Prostatitis*)

Cigdem Tanrikut, MD, FACS

Attending Physician, Department of Urology, Massachusetts General Hospital; Director, Male Reproductive Medicine, MGH Fertility Center; Assistant Professor of Surgery, Harvard Medical School (*Male Sexual Dysfunction*)

John B. Taylor, MD, MBA

Psychosomatic Medicine Fellow, Department of Psychiatry, Massachusetts General Hospital (*Psychotic Disorders, Somatoform Disorders*)

Anne N. Thorndike, MD, MPH

Attending Physician, General Medicine Division, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Obesity*)

Renuka Tipirneni, MD

Clinical Scholar, Robert Wood Johnson Foundation Clinical Scholars Program, University of Michigan; Clinical Lecturer, Department of Internal Medicine, Division of General Medicine, University of Michigan Medical School (*Neurology Section Co-Editor*) MGH '12

Matthew Tobey, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Depression*) MGH '13

Van-Khue Ton, MD, PhD

Cardiology Fellow, Johns Hopkins Hospital (*Heart Failure*) MGH '12

Nicholas A. Tritos, MD, DSc

Attending Physician, Neuroendocrine Unit, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Cushing Syndrome*)

Sarah Wahlster, MD

Neurocritical Care Fellow, Massachusetts General Hospital/Brigham and Women's Hospital/ Harvard Medical School (*Neurology Section Co-Editor*)

Sarah E. Wakeman, MD

Department of Medicine, Massachusetts General Hospital-Charlestown HealthCare Center; Medical Director of Substance Use Disorders, Center for Community Health Improvement, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Psychiatry Section Co-Editor, Substance Use Disorders*) MGH '12

Zachary S. Wallace, MD

Rheumatology Fellow, Massachusetts General Hospital (*Osteoarthritis, Polyarticular arthritis, Polymyalgia rheumatica, Rheumatologic tests*) MGH '13

Thomas Weigel, MD

Associate Medical Director, Klarman Eating Disorders Center, Assistant Director of Clinical Measurement, McLean Hospital, Belmont, MA; Instructor in Psychiatry, Harvard Medical School (*Eating Disorders*)

Marc N. Wein, MD, PhD

Endocrinology Fellow, Massachusetts General Hospital (*Endocrine Section Editor*) MGH '11

Melvin Welinsky, MD

Attending Physician, General Medicine Unit, Massachusetts General Hospital; Instructor of Medicine, Harvard Medical School (*Counseling Patients, Routine Visit*)

Corrine K. Welt, MD

Attending Physician, Reproductive Endocrine Unit, Massachusetts General Hospital; Associate Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Polycystic ovary syndrome*)

Bradley M. Wertheim, MD

Internal Medicine Resident, Massachusetts General Hospital (*Chronic Obstructive Pulmonary Disease*) MGH '14

Deborah J. Wexler, MD, MSc

Co-Clinical Director, MGH Diabetes Center, Massachusetts General Hospital; Attending Physician, Endocrine Unit, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Diabetes Mellitus*) MGH '03

Craig Williamson, MD

Neurocritical Care Fellow, University of Michigan (*Concussion, Stroke, TIA, & Post-stroke Care*)

Monera B. Wong, MBBS, MRCP (UK), MPH

Associate Chief, Geriatric Medicine, Massachusetts General Hospital; Medical Director, Massachusetts General Hospital Senior Health; Attending Physician, Department of Medicine, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*End-of-Life & Advance Care Planning*)

James L. Young, MD, PhD

Attending Physician, Department of Medicine, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Dyslipidemia*) MGH '13

Elaine W. Yu, MD, MMSc

Attending Physician, Endocrine Unit, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School (*Osteoporosis*)

Kimron C. Zachary, MD

Attending Physician, Infectious Disease Division, Massachusetts General Hospital; Assistant Professor of Medicine, Harvard Medical School (*Fever of Unknown Origin*)

Zachary A. Zator, MD

Attending Physician, Department of Medicine, Massachusetts General Hospital; Instructor in Medicine, Harvard Medical School Medicine (*Gastroenterology Section Editor, Gastroesophageal Reflux Disease, Pancreatitis*) MGH '13

Rodrigo Zepeda, MD

Neurology Resident, Partners Neurology Residency (*Bell's Palsy, Seizures*)

Mary H. Zhang, MD

Cardiology Fellow, Massachusetts General Hospital (*Pre-operative Risk Assessment*) MGH '13

ÇEVİRİYE KATKIDA BULUNANLAR

Doç. Dr. M. Timur Akçam

Medical Park Ankara Hastanesi
Kulak Burun ve Boğaz Hastalıkları Kliniği

Uzm. Dr. Berke Aras

Kastamonu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon
Merkezi

Yrd. Doç. Dr. Cumhuri Artuk

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik
Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

Dr. M. Serdar Atik

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Prof. Dr. İsmail Yaşar Avcı

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik
Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

Dr. M. Sinan Aydın

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Doç. Dr. Ümit Aydoğan

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Yalçın Başaran

Muğla Sıtkı Koçman Eğitim ve Araştırma
Hastanesi
Endokrinoloji Kliniği

Uzm. Dr. Bilgin Bahadır Başgöz

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı

Doç. Dr. Vedat Semai Bek

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Tıp Fakültesi
Nöroloji Anabilim Dalı

Yrd. Doç. Dr. Abdullah Bolu

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Emrah Boyacıoğlu

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Doç. Dr. Ergün Bozoğlu

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Geriatri Bilim Dalı

Uzm. Dr. Akaberk Börü

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı

Doç. Dr. Osman Melih Ceylan

İnönü Üniversitesi
Tıp Fakültesi
Göz Hastalıkları Anabilim Dalı

Yrd. Doç. Dr. Ercan Çalışkan

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Gürkan Çelebi

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Gastroenteroloji Bilim Dalı

Doç. Dr. Cemil Çelik

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Doç. Dr. Muhammet Çınar

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Romatoloji Bilim Dalı

Uzm. Dr. Deniz Doğan

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı

Doç. Dr. Yusuf Çetin Doğaner

Milli Savunma Üniversitesi
Kara Harp Okulu
Birinci Basamak Muayene Merkezi

Prof. Dr. Teoman Doğru

Balıkesir Üniversitesi
Tıp Fakültesi
İç Hastalıkları Anabilim Dalı

Doç. Dr. Cihangir Mutlu Ercan

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı

Uzm. Dr. İsmail Ertürk

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı

Uzm. Dr. Fahri Burçin Fıratlıgil

Karamürsel Devlet Hastanesi
Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği

Uzm. Dr. Gonca Fidan

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik
Mikrobiyoloji Kliniği

Uzm. Dr. Gençer Genç

İstanbul Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve
Araştırma Hastanesi
Nöroloji Kliniği

Uzm. Dr. Halil Genç

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk
Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İç Hastalıkları Kliniği

Uzm. Dr. Yalçın Gökoğlu

Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Kardiyoloji Kliniği

Yrd. Doç. Dr. Taylan Gün

Ankara Medical Park Hastanesi
Kulak Burun ve Boğaz Hastalıkları Servisi

Uzm. Dr. Hasan Gürel

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Gastroenteroloji Bilim Dalı

Uzm. Dr. Cem Haymana

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları
Bilim Dalı

Prof. Dr. Hasan Cem İrkılata

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Üroloji Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Zehra Karacaer

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik
Mikrobiyoloji Kliniği

Doç. Dr. Nuri Karadurmuş

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı

Uzm. Dr. M. Tayfun Kaşıkçı

Çanakkale Devlet Hastanesi
Nöroloji Kliniği

Dr. Emrah Kızılay

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Muammer Korkmaz

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Nöroloji Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Mehmet Talay Köylü

Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt
Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Göz Hastalıkları Kliniği

Doç. Dr. Gürkan Mert

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Sultan Abdülhamid Han Eğitim ve
Araştırma Hastanesi
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik
Mikrobiyoloji Kliniği

Uzm. Dr. Nesrin Öcal

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı

Yrd. Doç. Dr. Taner Öznur

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Ahmet Öztürk

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Geriatridan Bilim Dalı

Uzm. Dr. Ayça Uran Şan

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı

Prof. Dr. Alper Sönmez

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları
Bilim Dalı

Uzm. Dr. Anıl Tanburoğlu

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Adana
Dr. Turgut Noyan Uygulama ve Araştırma
Merkezi Nöroloji Kliniği

Doç. Dr. Cantürk Taşçı

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Selçuk Toklu

Mudanya Devlet Hastanesi
Cildiye Bölümü

Dr. Bahadır Topuz

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Üroloji Anabilim Dalı

Yrd. Doç. Dr. Sami Uğuz

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Üroloji Kliniği

Doç. Dr. Hilmi Umur Ünal

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Nefroloji Kliniği

Doç. Dr. Aysun Yalçı

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik
Mikrobiyoloji Kliniği

Prof. Dr. Evren Yaşar

Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve
Rehabilitasyon Merkezi

Uzm. Dr. Hakan Yeşil

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Erkan Yıldırım

Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Kardiyoloji Kliniği

Uzm. Dr. Birol Yıldız

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı

Doç. Dr. Gülden Yılmaz

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik
Mikrobiyoloji Kliniği

Doç. Dr. Sedat Yılmaz

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Romatoloji Bilim Dalı

Doç. Dr. Uygur Çağdaş Yüksel

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Kardiyoloji Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Aslan Yürekli

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Tıp Fakültesi
Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı

ÖNSÖZ

Son on yıl bilimsel alanda ve tıbbi teknolojiye muazzam gelişmelere tanık oldu. Aynı zamanda bu gelişmeler hastalığa tanı koyma ve tedavi etme kabiliyetimizi değiştirdi. Bu yeni dünya, aynı zamanda bize, hasta-hekim iletişiminin kritik önemini hatırlamamızı sağladı. Hasta-hekim arasındaki iletişim tıbbi çalışmaların ve alana getirdiği pek çok şeyin temelindedir. Birçok yönden birinci basamak sahası bu iletişime olan bağlılığımızı temsil eder. Bu nedenle çevremizde teknoloji gelişse bile tıp alanına, sağlık hizmetleri uygulamamıza ve nihai olarak ulusumuzun sağlığına, birinci basamağın öneminin yaygın ve büyüyen teyidi şaşırtıcı olmamalıdır.

Birinci basamak ödüllendirici fakat zorlayıcı bir alandır. Bir hastanın yetişkin hayatı boyunca bakımının etkisini tahmin etmek zordur, fakat bu bakım aynı zamanda baş döndürebilen bir dizi sorunun yönetimini gerektirir. En zorlu ve önemli iletişim fırsatlarının birçoğu birinci basamakta bulunur. Böylece birinci basamak çalışanları hastanın sağlıkla ilgili davranışlarını değiştirmeye çalışır, karar vermede destekler ve hayatını yönlendirir. Açıkta ki; birinci basamakta eğitim ve uygulamayı desteklemek için yeni araçlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Birinci Basamak Cep Kitabı yeni bir araçtır. Massachusetts Genel Hastanesi'nin doktorları ve ekibinin özel çabasını temsilen, kronik ağrıdan inkontinansa kadar konular için özet ve kullanışlı bilgi sağlayarak birinci basamağın pek çok alanlarından doktorlara rehberlik etmek için kanıt ve tecrübeyi bir araya getirmektedir. Cep tıbbi el kitabı geleneğini temel alan birinci basamak cep kitabının, bilginin sorun ortaya çıktığı zaman erişilebilir ve anlaşılabilir olduğunda en etkili şekilde kullanılmış olacağı anlaşılmıştır. Şüphesiz, Birinci Basamak Cep Kitabı, tıp eğitimine destek olacak ve birinci basamak sağlık hizmetlerine büyük katkı sağlayacaktır. Yarattıkları eser için bu seçkin ekibe minnettarım.

KATRINA ARMSTRONG, MD, MSCE

Physician-in-Chief, Department of Medicine, Massachusetts General Hospital
Jackson Professor of Clinical Medicine, Harvard Medical School

GİRİŞ

Ailem, Dina Reiss ve öğretmenlerime
(Melvin Welinsky, DSA, ARF, DJS, JOL, RFS, JLC, RCZ, DBH, LA, MMP,
BAO, JAC, DMJ, PAJ, BEJ, BAC, DM, RJM, CAH, EPR)—CRC

Yüzyıldan fazla bir zaman önce, büyük doktor Sir William Osler şunları yazdı: “Nasıl bir kişinin bir hastalığı olduğunu bilmek, bir kişinin nasıl bir hastalığı olduğunu bilmekten daha önemlidir” Hasta bakımı ve güncel tıbbın artan yönetsel yükleri zorlayıcıyken, hasta-hekim arasındaki iyi ilişkiler inanılmaz bir memnuniyet ve yenilenme kaynağı olabilir. Hasta bakımı için temel aidiyetliği alan doktorların “tıptaki en iyi meslek” olarak tanımlanan grupta olduklarına inanmaktayız (NEJM 2006;355:864).

Birinci Basamak Cep Kitabının amacı hastaları için bu aidiyetliği alan okuyuculara ve kursiyerlere destek sağlamaktır. Amacı, ayaktan hastalarda kaliteli hizmet vermek için kısaca en güncel kanıta dayalı yaklaşımları sunmaktır. Modern tıbbın genişliği göz önüne alındığında, bu kitapçık, daha ileri araştırmalar için başlangıç noktası ve yüzlerce referanslar sağlamaktadır. Hastalıkların olabildiğince doğru tanısı ve tedavisinde özet sunmaya çalışırken her hastaya klinik yargı uygulanmalıdır.

Bu projenin başarısına katkıda bulunan herkese teşekkür ederiz. Bu kitapçık Massachusetts Genel Hastanesi’nin; MGH fakültesi, stajyerleri ve mezunlarının yüzden fazla üyesinin bölümlerini yazdığı, bölümlerini düzenlediği ve hastanenin her bir hasta için itinalı ve mükemmel bakımını yansıtmayı sağlamak için içeriğini gözden geçirdiği toplu çabalarının ürünüdür. Bu proje, Dennis Ausiello ve Katrina Armstrong’un üstün liderliği ve Tıp Fakültesi’nin desteği olmadan mümkün olmazdı. Bu çalışmanın gelişimi için Valerie Stone’un erken desteği, vizyonu ve uzun süren rehberliği paha biçilemez değere sahipti. Ayrıca Hasan Bazari’ye ve stajyer doktorları ile hastalarına bu projeye vermiş oldukları destekleri için ve Marc Sabatine’e cömertliği ve tavsiyesi için teşekkür ederiz. Son olarak en büyük öğreticimiz olan hastalarımıza minnettarız.

MEGHAN M. KIEFER, MD and CURTIS R. CHONG, MD, PhD, MPhil

*“Öncelikle vatanıma ve milletime,
Daha sonra biricik ailem; eşim, oğlum ve kızıma”*

ÇEVİRİ EDITÖRÜ ÖNSÖZÜ

Elinizde bulunan eser, "Pocket PRIMARY CARE" adlı İngilizce orijinal eserin çevirisidir. Bu eser, toplam on altı bölümden oluşmaktadır. Eserin ilk bölümünün çevirisi Aile Hekimliği uzmanları tarafından, diğer her bir bölümünün çevirisi ise ilgili bölüm uzmanları tarafından yapılmıştır.

Her geçen gün hızlı bir ilerleme gösteren tıbbi bilgilere ulaşmak ve kullanmak, biz hekimlerin sunmuş olduğu sağlık hizmetlerinde hayati bir öneme sahiptir. Eser, Türkiye'de mevcut tüm tıp fakültesi öğrencileri, tıp fakültelerinin Aile Hekimliği Anabilim Dalları ve Eğitim ve Araştırma Hastanelerinin Aile Hekimliği Kliniklerinde görev yapan Aile Hekimliği asistanları (araştırma görevlileri, uzmanlık öğrencileri), uzmanları ve öğretim üyelerinin yararlanabileceği özet bilgileri içermektedir.

Bu eserin baskıya hazırlık aşamasında emeği geçen tüm Güneş Tıp Kitabevleri çalışanlarına ve eserin çevirisine katkı veren değerli meslektaşlarıma, katkılarından dolayı çok teşekkür ederim.

Bu değerli eserin, sağlık hizmeti sunumunda rol alan tüm meslektaşlarım için faydalı ve kullanılabilir olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla

Doç. Dr. Ümit AYDOĞAN

KORONER ARTER HASTALIĞI

Çeviri: Dr. Uygur Çağdaş Yüksel

Genel Bilgiler

- Tanımlar:** Koroner vasküler yatakta aterosklerotik birikim ve buna bağlı gelişen komplikasyonlar koroner arter hastalığı (KAH) olarak adlandırılır.
- Klinik görünüm şekilleri:** Anjina, akut koroner sendromlar, ani kardiyak ölüm veya kalp yetmezliği şeklinde görülebilirler.

Sessiz MI/iskemi: Koroner dolaşımdaki plak bütünlüğünün belirtisiz olarak bozulmasıdır. Ambulatuvar EKG veya stres testleri (EKG, TTE veya nükleer görüntüleme) ile tanı konabilir, EKG'de yeni gelişen Q dalgaları izlenebilir (*Ann Intern Med* 2001;135:801). Diyabetik ve hipotiroid hastalarda sessiz iskemi riski daha fazladır.

İskemik kardiyomyopati (KMP): KAH'ya bağlı EF'nin $\leq 40\%$ olmasıdır.

Kardiyak sendrom X/Mikrovasküler anjina: Anjina + Efor testinde ST depresyonu olmasına karşın koroner anjiyografinin normal olması (*NEJM* 2007;356:830) ve mikrovasküler KAH veya kardiyak ağrıya karşı aşırı hassasiyet (*Circulation* 2004;109:568) mevcuttur. Tedavisinde beta blokerler, KKB ve nitratlar kullanılır. Aynı zamanda, hasta bilgilendirilir.

Variant/Prinzmetal anjina: Ciddi koroner darlık olmaksızın gelişen koroner spazma bağlı anjina + ST elevasyonlarının gözlenmesidir. Ağrı daha çok genç bireylerde ve istirahat esnasında gözlenir.

- Fizyopatoloji:** Endotel + intima disfonksiyonu, kolesterol birikimi, köpük hücresi haline gelmiş makrofajlar → yağlı çizgiler; + inflamasyon → aterom → fibröz kap formasyonu ve remodelling → kalsifikasyon ve plak formasyonu → stenoz (anjina) veya plak rüptürü + tromboz (MI± KY veya AKÖ) (*Nature* 2011;473:317; *NEJM* 2013;368:2004) mevcuttur.
- Epidemiyoloji:** İki erkekten 1'inde ve 3 kadından 1'inde KAH gelişir (*Lancet* 1999;353:89). ABD'de KAH önde gelen ölüm nedenlerinden biridir ve her 6 ölümün 1'inden sorumludur (*Circulation* 2010; 121:948).
- Kadınlar ve KAH:** Kadınlarda, erkeklerle göre tipik anjina daha az gözlenir ve hastalık daha ileri yaşlarda ortaya çıkar (*Am heart J* 2006;151:813; *Eur Heart J* 2008;29:707).
- Risk faktörleri ↑ risk:** Sigara içiciliği (2,9 OR), hiperlipidemi, hipertansiyon (1,9 OR), DM (2,4 OR), obezite (1,1 OR), ileri yaş, romatoid artrit (RA) (3,1 RR artışı), SLE, KAH aile öyküsü, erkek cinsiyet, HIV, RT uygulaması ve metabolik sendromdur. **Risk azaltanlar:** Günlük meyve/sebze tüketimi (0,7 OR), düzenli alkol tüketimi (0,91 OR), ASA, düzenli egzersiz (0,86 OR) (*Circulation* 2003;107:103; *Lancet* 2004;364:937; *NEJM* 2012;366:321).

Genetik: KAH, kompleks bir kalıtım paternine sahiptir ve çoklu genetik lokuslarla ilişkilidir (*Nat Genet* 2012;45:25).

KAH risk eşdeğerleri: Karotis arter hastalığı, PAH, AAA, DM, KBH.

Aile öyküsünün tanımı: 1. derece aile yakınlarında MI veya KAH'ya bağlı ölüm (erkeklerde <50 yaş, bayanlarda < 60 yaş).

KBH: GFR'de azalma ve artmış proteinüri, KV olaylara bağlı riski artırmaktadır (*Circulation* 2003;108:2154; *Lancet* 2010;375:2073).

Kadınlarda östrojen replasmanı: USPSTF, postmenopozal kadınlarda veya histerektomi sonrasında KAH'yi önlemeye yönelik HRT'yi önermemektedir (*AFP* 2005;72:311).

Değerlendirme

- Öykü:** Göğüs ağrısının varlığı ve özellikleri (bakınız, "Göğüs Ağrısı"), risk faktörlerinin varlığı, aktivite düzeyi, efor dispnesi, diyet, egzersiz, tütün/alkol kullanımı, aile öyküsü, depresyon ve erektil disfonksiyon (sıklıkla KAH'ye eşlik eden bir durumdur) sorgulanmalıdır.
- Risk değerlendirmesi:** ABD'de en çok **Framingham risk modeli** kullanılmaktadır. Diyabetik olmayanlar için risk hesaplayıcısı: <http://hp2010.nhlbi.nih.net/atplIII/calculator.asp> web adresindedir (*Circulation* 2008;117:743).
- Tetkikler:** Bel çevresi, VKI, lipidler, tip 2 DM taraması, her 5 yılda bir Framingham risk skorunun hesaplanması, sessiz iskemi tanısında ambulatuvar EKG, ileri değerlendirme için CRP ve LpA kullanılabilir (*Circulation* 2003;107:363;499; *Arch Intern med* 1997;157:1170).

KORUMA

Hedef	Birincil (1°) Koruma Hastalığı Önleme	İkincil (2°) Koruma Hastalıktan Kaynaklanan Hasarı Önleme
Egzersiz, sağlıklı diyet	X	X
Tütün ürünlerini bırakmak, sınırlı alkol tüketimi	X	X
VKI 18,5-24,9, el çevresi erkeklerde <102 cm, kadınlarda <88 cm	X	X
Hedefte lipid değerleri	X	X
İyi kontrollü DM	X	X
Hedefte KB (<140/90 mmHg)	X	X
ASA	Aşağıya bakın	X (kontrendike değilse)
ADEİ/ARB'ler		DM2, HT, MI, EF <40%, KBH
β Bloker		MI veya KY öyküsü olanlarda

(*AFP* 2010;82:289; 2011;83:819; *Circulation* 2002;106:388; *JACC* 2006;47:2130)

Etyolojiye Göre Ülserlerin Klinik Özellikleri

Ülser Tipi	Arteriyel	Venöz	Diyabetik/Nöropatik
Yerleşim	Parmaklar/topuk/basınç noktaları	Malleolar, lateral, posterior kalf	Plantar bölge/kemiksi çıkıntılar
Görünüm	Düzensiz, soluk/siyanotik	Düzensiz, pembe taban, eksudatif, sıg	Delikli (punched out), derin
Ayak ısısı	Soğuk	Sıcak	Sıcak
Ağrı	+ (düz yatınca kötüleşir)	Yok/hafif	-
Nabızlar	-	+	±
Venler	Kollabe	Variköze	Dilate
His	Değişken	+	-
Deformiteler	-	-	+
Cilt	Parlak, gergin, solgun	Eritem, ödem	Parlak, gergin, güçsüz

J Vasc Surg 2000;31:51; AFP 2010;81:989; Ann Intern Med 2003;138:326'dan uyarlanmıştır.)

- **Tedavi** (AFP 2010;81:989; 1998;57:1325; 1999;59:1899;2002;66:1655; Cochrane Database Syst Rev 2007;CD001733; JAMA 2005;293:217; NEJM 2004;351:48; Wound Rep Regen 2006;14:649): Nekrotik dokunun temizlenmesi (cerrahi veya enzimatik); tetanoz aşısının yapılması; kişinin kendisi tarafından günlük inceleme, yukarı kaldırma (elevasyon), çıplak ayakla yürümekten kaçınmak; sigaranın kesilmesi; HT kontrolü, HLD, tip 2 DM; yaraların (ülserlerin) nemli tutulması; osteomiyelit → hastaneye yatış; yara bakımı/pedikür/vasküler açıdan ilgili uzmana yönlendirme

Arteriyel: Anti-PLT ilaçlar; revaskülarizasyon için damar hastalıkları uzmanına yönlendirme; dokunun temizlenmesi revaskülarizasyon sonrası yapılmalıdır. Revaskülarizasyona rağmen yara iyileşmiyorsa veya revaskülarizasyon mümkün değilse hiperbarik O₂ tedavisi düşünülmelidir.

Venöz: ASA; kompresyon çorapları (30– >40 mmHg — ABI <0,7 ise kontrendike) + pentoksifilin. Tekrarlamasını engellemek için devamlı kompresyon çoraplarının giyilmesi önemlidir. Antibiyotikler, sadece enfeksiyon varlığında tedavi olarak verilmelidir. Günde 4 defa, 30 dakika yukarı kaldırma (elevasyon) ve kronik ülserlerde cilt grefti uygulanmalıdır.

Diyabetik/nöropatik: Alçıl/alçıl yürüteç ile basınç yüklenmesinin ortadan kaldırılması; (-) basınç tedavisi; PAH revaskülarizasyonu; bekaplerin jeli (PLT'den elde edilmiş büyüme faktörü); dokudan yapılmış cilt düşünülmeli; hiperbarik O₂ tedavisinin rolü belirsizdir. Korunma düzenli ayak muayenesini, uygun ayakkabı giymeyi, kallusların temizlenmesini, mantar enfeksiyonlarının tedavisini, nöropati için 6 ayda bir, ülser öyküsü varsa 1-3 ayda bir takibini içerir (bakınız, "Cilt ve Yumuşak Doku Enfeksiyonları"nda "Diyabetik Ayak Enfeksiyonları").

- **Yara pansumanı:** Bakınız, "Yara Bakımı"

ÇARPINTI

Çeviri: Dr. Yalçın Gökdoğan

Genel Bilgiler (AFP 2005;71:743)

- **Tanım:** Kalbin anormal attığı hissidir. Sıklıkla yürürken ortaya çıkan şikayetlerdir ve poliklinik muayenelerinin ~%16'sını oluşturur (Arch Intern Med 1990;150:1685).
- **Prematür ventriküler kontraksiyonlar (PVK):** Orta-yaşlı hastaların ~%6'sında bulunur (Am Heart J 2002;143:535). Vuru atlaması veya çarpıntı şeklinde kendini gösterir.
- **Prematür atriyal kontraksiyonlar (PAK):** Sino-atriyal nod dışında başka bir odakdan atriyum uyarılmasidir. Vuru atlaması veya çarpıntı şeklinde kendini gösterir.
- **Etyoloji:** %43 kardiyak, %31 psikiyatrik ve %10 nedeni bilinmemektedir (Am J Med 1996;100:138). >1 etyoloji olabilir (SVT tanısı konulmuş hastaların 2/3'ü panik atak tanı kriterlerini karşılar) (Arch Intern Med 1997;157:537).

Değerlendirme (AFP 2011;84:63; JAMA 2009;302:2135)

- **Öykü:** Hastadan ritmi göstermesini/taklit etmesini isteyiniz; baslangıç, süre, tetikleyen faktörler (anksiyete, egzersiz, alkol, kafein), azaltan faktörler; Daha önce oldu mu? Eşlik eden belirtiler: Göğüs ağrısı/basınç, boyunda vuru, senkop/pre-senkop (çoğunlukla konjenital kalp bloğu veya ventriküler aritmi, SVT'de nadir); ilaçların, destekleyicilerin, yasa dışı maddelerin, alkolün gözden geçirilmesi; depresyon araştırılmalıdır (bakınız, "Depresyon"), anksiyete/panik atak (bakınız, "Anksiyete Bozuklukları").
- **Fizik muayene:** Yapısal/kapakal kalp hastalığını gösterir kalp sesleri; juguler venöz basınç, ödem ve KKY açısından akciğer muayenesi değerlendirilmelidir. MVP ile ilişkili mid-sistolik klik tespit edilebilir.

KUTANÖZ İLAÇ ERÜPSİYONLARI

Çeviri: Dr. Aslan Yürekli

Tanımlar ve Epidemiyoloji (NEJM 2012;366:2492; JAAD 2008;59:995)

- Neredeyse tüm tedavilerle bildirilmiştir, yaklaşık her 1000 yeni kullanıcının 10'unda görülür.
- Klinik bulgular:** Olguların birçoğu hafif, ancak sistemik bulgularla şiddetli de seyredebilir; en sık morbiliform (ekzantematöz) döküntü gelişir (%80), bunu ürtikeryal döküntü takip eder (%5-10).
- Risk faktörleri:** HIV, kök hücre transplantasyonu, konnektif doku hastalıkları, otoimmün veya viral hepatitler (Br J Dermatol 2003;149:1018).

Değerlendirme (NEJM 2012;366:2492)

- Öykü:** Sistemik, oküler, mukozal belirtiler belirlenmeli, tıbbi öykü detaylı sorgulanmalıdır.
Yeni ilaç başlangıcından sonra: < 36 saat (ürtiker), 4-14 gün (ekzantem), 4-21 gün (TEN-SJS), 21 günden sonra (DRESS Sendromu)
Süreç: Lezyonlar ilaç kesildikten 2 gün sonra pik yapar; sıklıkla ilaç kesiminde 1 hafta sonra söner.
- Fizik muayene:** Tüm deri muayenesi; bütün hastalarda mukozayı değerlendirilmelidir.

Kutanöz İlaç Erupsiyonları		
Reaksiyon Tipi	Klinik Görünüm	Etyolojide Suçlanan Klasik İlaç
Morbiliform "ekzantematöz" (en sık) Tip IV aşırı duyarlılık	Plaklar oluşturan eritematöz makül ve papüller, simetrik geniş dağılım ± kaşıntı Sıklıkla iyileşme aşamasında yüzeysel deskuamasyon; mukoz membranlar tutulmaz.	Penisilinler (Mononükleoz hastalarında amoksisilin) TMP-SMX (HIV'de risk artar) Florokinolonlar, antikonvülzanlar, allopurinol
Ürtikeryal Tip I aşırı duyarlılık	Pembe kırmızımsı ödematöz plaklar ± dudaklar, üst solunum yolu, göz kapağında, genital bölgede (anjioödem) yumuşak doku ödemi; Bakınız, "Ürtiker"	Asetilsalisilik asit, NSAİİ, penisilin
Sabit ilaç erupsiyonu (Her seferinde aynı yerde oluşur)	Çoğunlukla multipl, bazen soliter, kırmızı/morumsu hiperpigmente plaklar, sıklıkla akral yüzeyler, mukoza veya genitallya (glans penis)	NSAİİ, TMP-SMX, tetrasiklin, psödoefedrin
Eozinofili ve sistemik belirtilerle seyreden ilaç erupsiyonu (Drug Rash w/ Eosinophilia and Systemic Symptoms) (DRESS) (Arch Dermatol 2010;146:1373)	Mortalite yaklaşık %10 Eozinofili yaygın (şart değil) Sistemik bulgular: Ateş, fasiyal ödem, LAN, hepatik, renal, pulmoner, kardiyak ve tiroid (gecikmiş) tutulum olabilir.	Antikonvülzanlar (karbamazepin, lamotrijin, fenitoin) Allopurinol, Sulfasalazin, Nevirapin, dapson (Am J Med 2011;124:588)
SJS/TEN (NEJM 1995;333:1600 JAAD;2008;58:25)	Ateş , eritrodermi, halsizlik, deride ağrı, disfaji, dizüri, bül oluşumu, mukozal tutulum = dermatolojik acil → Acil servise sevk edilmelidir.	Allopurinol, TMP-SMX Karbamazepin β-laktam antibiyotik NSAİİ

- Laboratuvar:** Eğer sistemik belirti varsa tam kan sayımı, KCFT ve kreatinin.
- Ayrıntı tanı:** Viral ekzantem (genellikle çocuklarda, daha ani başlangıç ve hızlı düzelleme), GVHH, toksik şok sendromu.

Tedavi

- Neden olan ajanı tespit etmeli ve kullanımı durdurulmalı:** Basit morbiliform erupsiyona (sistemik belirti yok), ilaç mutlak gerekli ve geçici (örneğin, kemoterapi) ise yakın klinik ve laboratuvar takip ile ilaca devam edilebilir.
- Tedavi:** Belirtileri rahatlatmak için antihistaminikler (gün içinde non-sedatifler, gece sedatifler); topikal veya sistemik kortikosteroidler belirtilere yönelik olarak, kanıt düzeyi düşük.
- İlacın yeniden verilmesi daha ciddi erupsiyona neden olabileceğinden tekrar uygulamadan kaçınılmalıdır (NEJM 2012;366:2492).
- Eğer aromatik antikonvülzanlardan birine karşı alerji varsa, aynı gruptaki diğer ilaçlardan da kaçınılmalıdır (fenitoin, fenobarbital, karbamazepin).

Primer Kabızlık Tipleri (NEJM 2003;349:14)	
Tip	Ortaya çıkan özellikler
Normal transit kabızlık (NTC)	En sık tip, normal dışkılama sıklığı fakat kabızlık hissi
Yavaş transit kabızlık (STC)	Genç bayanlarda sık, ergenlikte başlangıç, dışkılama hissinde azalma, dışkılama sıklığı haftada bir veya daha az
Dışkılama bozukluğu	Dışkılama için parmakla müdahale ihtiyacı öyküsü, fizik muayenede anormal perineal iniş veya anismus (artmış anal istirahat basıncı)

Tedavi (NEJM 2003;349:14; Gastroenterology 2013;144:218)

- Tedavi yaklaşımı kabızlık alt tipine göre değişir:**
Dışkılama bozukluğu: Genellikle "biofeedback" destekli pelvik taban eğitimi gerektirir (etkinliği iyi, randomize kontrollü çalışmalarda >%60 faydalı olduğu gösterilmiştir. Uygulama şekli haftada 5-6 seans ve 30-60 dakika süreyle) (Gastroenterology 2005;129:86).
Düşük veya normal transit: Ozmotik etkili ilaçlara yanıt düşük, uyarıcı etkili olanlara yanıt daha iyidir.
- Başlangıç tedavisi:** İdame tedavisi olarak başlanmalıdır.
Yaşam tarzı: Fiziksel aktivitenin artırılması yararlı olabilir. Dehidratasyon olmadıkça sıvı alımının artırılmasının katkı sağlamadığı görülmüştür. Mümkünse sorunlu ilaçların kesilmesi önemlidir.
Lif: Özellikle normal transit zamanlı kabızlıkta olmak üzere tedavide ilk basamaktır. Bilgi sınırlı, ancak güvenli ve ucuz olup sağlığa başka faydaları olabilir. Dışkı hacminde artma, kolonik transit zamanında azalma ile → GIS hareketlilik artışı olur. Genellikle istenilen etki için birkaç hafta uygulanmalıdır.
Etki şekli: Dışkı hacminde artma, kolonik transit zamanında artma ile → GIS hareketlilikte artma
Uygulama: Sıvılar ve/veya yemeklerle birlikte iki doz; bir hafta sonra doz artışı yapılabilir, 20 g/gün'e kadar uygulanabilir.
Yan etki: Şişkinlik, gaz/gaz çıkarma, tedaviden birkaç gün sonra yan etkiler azalır; bakteriyel sindirime uğrayan doğal lifler nedeniyle yakınmalarda daha kötüye gidiş olabilir (karniyarik otu, kepek).
- Ek tedavi:** Eğer belirtiler devam ediyorsa sonraki seçim ozmotik laksatifdir. İyi tolere edilir ve etkilidir (NNT= 3). Ancak etkili olması birkaç gün alabilir. Uyarıcı etkili olanlar, genellikle "kurtarma" ilaç olarak kullanılmaktadır.

Kabızlıkta İlaç Tedavisi		
Sınıf	İlaç	Açıklamalar
Ozmotik	Polietilen glikol (PEG) 17 g/gün (2 dozda) Mg hidroksid, Mg sitrat laktuloz	PEG, etkinliği fazla ve şişkinliğe daha az yol açtığından laktuloza göre tercih nedenidir (Cochrane Data Syst Rev 2010;7:CD007570). Yan etki: Gaz, şişkinlik; kronik böbrek yetmezliğinde (KBY) Mg içeren ilaçlara dikkat edilmelidir (serum Mg artışına neden olabilir).
Stimulan	Senna (8.6 mg tablet) 2 tablet/gün veya 2 dozda 4 tablet ağızdan Bisakodil 10 mg parenteral veya 5-10 mg ağızdan, haftada 3 defa	Parenteral yol tercih edilmeli, uzun dönem etkileri bilinmiyor. Yan etki: Malabsorbsiyon, karında kramp, senna kolon duvarında kendiliğinden düzelebilen boyanma "melanozis koli" yapılabilir.
Sekretuar	Lubiproston (genelde gastroenterolog tarafından reçete edilir)	Klor kanal aktivatörü Yan etki: bulantı ve /veya kusma, teratojen
	Linaklotid (genelde gastroenterolog tarafından reçete edilir)	Yeni, iyi tolere edilir, bağırsaktaki kloridi ve sıvı sekresyonunu artırır, transmembran geçirgenliği düzenleyicisini (CFTR) aktive eder (NEJM 2011;365:557).
Diğer	Enemalar (Musluk suyu, madeni yağ, sabun köpüğü)	Gaitayı yumuşatabilir (madeni yağ), mekanik lavaj (musluk suyu, sabun köpüğü); KBY'de fosfat enemadan kaçınılmalıdır. Yan etki: Mekanik travma
	Madeni yağ (ağızdan veya enema)	Kayganlaştırıcı Yan etki: İnkontinans, zaman içinde malabsorbsiyon gelişebilir.
	Gaita yumuşatıcı (colace)	İyi tolere edilir, etkinliği ile ilgili veriler sınırlıdır.

- Ne zaman sevk edilmeli?:** Şiddetli/dirençli hasta, nörolojik veya organik hastalık şüphesi varsa → ek testler için gastroenteroloji uzmanına sevk edilmelidir. Anorektal manometri, defekografi ve kolon transit testi yapılabilir. Yavaş transit zamanlı kabızlığı olan hastalar veya sadece tıbbi tedaviye dirençli dışkılama bozukluğu olanlarda cerrahi düşünülebilir.

Akut Enfeksiyon (Hepatology 2009;49:528; cdc.gov/hepatitis/HBV)

- **Epidemioloji:** ABD’de yılda 2,1/100.000 yeni vaka bildirilmektedir, olguların çoğunluğu 25-44 yaş aralığındadır; (aşı bulunabilirliği ve evrensel/iğne önlemlerine sekonder 1987-2004 arasında %80 azalma görülmüştür).
- **İnkübasyon:** 6 hafta - 6 ay, ortalama 90 gündür.
- **Klinik görünüm:** Sıklıkla hafif seyirli, fakat geniş yelpazede bulgular görülebilir; erişkinlerin sadece %30-50’sinde belirti gelişir (ölmüçlülük %1’den azdır); Tipik belirtileri: halsizlik, ateş, sarılık/koyu idrar (bilirübin seviyesi 2,5 mg/dL üzerinde olduğunda) kaşıntı, sağ üst kadranda ağrısı, bulantı/kusma, iştahsızlık; aminotransferaz seviyeleri genellikle 1000 U/L’den fazladır; yaşlılarda ciddi hastalık riski yüksektir; *Ayrıcı tanı:* CMV, EBV, diğer viral hepatitler, akut HIV araştırılmalıdır.
- **Tanı:** Akut enfeksiyon için, başlangıçta HBsAg, Anti-HBc IgM bakılmalı: HBsAg’nin pozitif olması (temastan sonraki 2-8 hafta süren “pencere döneminde” negatif olabilir) beklenir. Anti-HBc IgM pozitif olması beklenir (klinikle birlikte yorumlanması gerekir; kronik hastalığın akut alevlenmelerinde pozitif olabilir).
- **Tedavi:** Hafif olgularda destek tedavisi; akut karaciğer yetmezliği şüphesinde acil servise sevk edilmelidir, antiviral tedavi düşünülebilir; CDC veya yerel sağlık birimine ihbarı yapılır.
- **Rekombinant Hepatit B aşısı** temas sonrası en kısa süre içerisinde yapılmalıdır; temas sonrası 7 gün içerisinde HBİg verilmesiyle enfeksiyonun ciddiyeti ve sıklığı azalmaktadır (Expert Rev Clin Immunol 2011;7:429).

KRONİK ENFEKSİYON

Genel Bilgiler

- **Epidemioloji:** ABD’de 1,25 milyon taşıyıcı (çoğu belirtisiz) bulunmaktadır; bunların %15-40’ında yaşamları boyunca ciddi sekel (siroz, son dönem karaciğer yetmezliği, HSK) gelişir.
- **Sekel:** Siroz kanıtı olmasa bile HSK riski HBV’lilerde 100 kat fazladır (NEJM 2004;350:1118).
- **Siroz için risk faktörleri:** Yaş, genotip C, HBV DNA yüksekliliği, erkek cinsiyet, alkol, HCV, HDV veya HIV’in pozitif olması risk faktörleri arasında yer almaktadır.
- **HSK için risk faktörleri:** İleri yaş, alkol, HCV pozitifliği, sigara içmek, erkek cinsiyet, pozitif aile öyküsü ve siroz’dur.

Tanı

- **Tanım:** Altı aydan uzun süren HBsAg pozitifliği.
- **Tarama:** Enfeksiyon ve komplikasyon açısından yüksek riskte olanlar, gebeler, HCV pozitifler, HIV pozitifler, kemoterapi ve immünsüpresif tedavi alanlar, kronik olarak ALT/AST yüksek olanlar, diyabetli hastalar taranmalıdır.
- **Laboratuvar testleri**
 - *Anti-HBs (HBsAb):* Bağışıklığı gösterir, aşılama veya geçirilmiş enfeksiyona bağlı olabilir.
 - *Anti-HBc (HBcAb):* Önceki veya devam eden enfeksiyonu gösterir.
 - *Anti-HBc IgM:* Akut enfeksiyonu gösterir (< 6 ay), 6. ayda Anti-HBc IgG’ye dönüşür.
 - *Anti-HBe (HBeAb):* Varlığı non-replikatif fazi gösterir; “serokonversiyon”: HBeAg pozitif hastalarda HBeAg’nin negatifleşip Anti-HBeAb oluşmasıdır; iyi prognozu gösterir, fakat HBV DNA >2000 olan HBeAg negatif kronik HBV olgularından ayırt edilmelidir.
 - *HBsAg:* Pozitifliği akut veya kronik enfeksiyonu gösterir; temastan yaklaşık 4 hafta sonra pozitifleşir.
 - *HBeAg:* Akut veya kronik enfeksiyonlarda pozitifdir; aktif viral replikasyonu gösterir.
 - *HBV DNA:* (kopya/mL): Viral yük viral replikasyonla ilişkilidir (hastalık aktivitesinin göstergesidir)

Hepatit B’nin Başlangıç Laboratuvar	
Klinik Soru	Beklenen değerler/Notlar
Hasta bağışıklığa sahip mi?	Anti-HBs pozitif, HBsAg negatif
... Aşılama sekonder mi?	Anti-HBc IgG negatif
... enfeksiyona sekonder mi?	Anti-HBc IgG pozitif
Hasta Kronik HBV mi?	Anti-HBs negatif, HBsAg pozitif
Taşıyıcı mı?	HBeAg ve HBV DNA negatif
Aktif mi?	HBV DNA>2000 IU/mL, HBeAg pozitif/negatif

Değerlendirme (Hepatology 2009;50:661)

- **Öykü:** Son dönem karaciğer hastalığı belirtileri ve komplikasyon risk faktörlerinin varlığı açısından değerlendirilmelidir.
- **Fizik muayene:** Karaciğer disfonksiyonunun kanıtı açısından değerlendirilmelidir: sarılık, asit, spider anjiyom, hepatosplenomegali araştırılmalıdır.
- **İlk testler:** Karaciğer fonksiyon testleri, tam kan sayımı, protrombin zamanı/INR, HBV DNA, HBeAg/anti-HBe, HCV, HIV, yüksek riskli hastalar için: HDV, AFP (ultrasound yüksek riskli hastalarda).

Hasta Yönetimi (AFP 2010;81:965)

- **Aşılama:** Bağışıklığı olmayan tüm hastalarda HAV aşılması önerilir.
- **HSK taraması:** Ultrasonud (tercih edilen) ile birlikte veya tek başına 6-12 ayda bir AFP bakılması. Kime: Siroz, HSK için pozitif aile öyküsü, Afrika ırkında >20 yaş veya Asya ırkında >50 yaş kadın, >40 yaş erkek veya herhangi bir >40 yaşta ALT yüksekliğiyle veya HBV DNA >2000 kopya/mL ile birlikte saptanan bireylerde HSK taraması yapılmalıdır.

Fibromiyalji Tedavisi			
İlaç	Dozu	Sonuç	Yan Etkiler
Amitriptilin (Trisiklik antidepresan)	Yatmadan önce kullanmak üzere 5-10 mg ile başlanmalı, yatmadan önce kullanmak üzere 25-50 mg'a kadar doz artırılabilir.	Ağrı, uyku bozukluğu, yorgunlukta azalma	Kabızlık, ağız kuruluğu, kilo alımı, konsantrasyon güçlüğü
Siklobenzaprin	Yatmadan önce kullanmak üzere 10 mg ile başlanmalı, her sabah 10 mg'a ve yatmadan önce 20-30 mg'a kadar doz artırılabilir.	Ağrı ve yorgunlukta azalma, daha az antidepresan etki	Sedasyon, ağız kuruluğu, baş dönmesi, gastrointestinal şikayetler
Pregabalin	Günde iki defa olmak üzere 75 mg ile başlanmalı, günde iki defa olmak üzere 150-225 mg'a kadar doz artırılabilir.	Ağrıda azalma, değerlendirmede fibromiyaljiye plaseboya göre daha yüksek puan	Baş dönmesi, ağız kuruluğu, kilo alımı, somnolans
Duloksetin (SNRI)	Günlük 30 mg ile başlanmalı, günlük 60 mg'a kadar doz artırılabilir.		Bulantı, ağız kuruluğu, somnolans, yorgunluk
Milnasipran (SNRI)	Günlük 12,5 mg ile başlanmalı, günde iki defa olmak üzere 50 mg'a kadar doz artırılabilir.	Ağrıda azalma, pregabaline kıyasla daha düşük kanıt düzeyi	Mide bulantısı, baş ağrısı, baş dönmesi, çarpıntı
Gabapentin	Yatmadan önce kullanmak üzere 100 mg ile başlanmalı, günde üç defa olmak üzere 600 mg'a kadar doz artırılabilir.		Sedasyon, baş dönmesi, sersemlik, kilo alımı

Fiziksel aktivite: Fonksiyon, ağrı, duyu durumu, yorgunluk üzerine iyileşme sağlamak tadır; Tai Chi, tıbbi eğitim+ germe egzersizine göre daha etkilidir (*NEJM* 2010;363:743).

Bilişsel davranışsal terapi: Kompansasyonu iyileştirmekte, ağrı, yorgunluk, duyu durumu, anksiyetede iyileşme sağlayabilmektedir.

Akupunktur, masaj, yoga: Zihin-beden odaklı uygulama ile birlikte ağrıyı azaltabilmektedir.

- **Ne zaman sevk edilmeli?:** Kesinleştirilemeyen tanı, beklenmedik/dirençli belirtiler, anormal laboratuvar değerleri, dirençli anksiyete/depresyon.
- **Hasta bilgilendirme:** cfidselfhelp.org; treatcfsfm.org

AYAK VE AYAK BİLEĞİ SORUNLARI

Çeviri: Dr. Evren Yaşar, Dr. Ayça Uran Şan, Dr. Berke Aras

Değerlendirme (*BMJ* 2003;326:1)

- **Öykü:** Hasarlanma ile tetiklenmekte, spesifik ağrı lokalizasyonu, fonksiyon bozukluğu, kronik belirtiler, şiddetlendiren durumlar; aralarında diabetes mellitus, artropatiler, damar hastalığı, nöropatinin de yer aldığı tıbbi öykü.
- **Fizik muayene:** Yürüyüş, parmak ucunda yükselme yeteneği değerlendirilmeli; ayak bilek dizilimi posteriordan gözlenmeli; ayak arkası dizilimi ve ark (kavus, nötral, planus, vb) değerlendirilmeli, ayak derisi ve tırnaklar yumuşak doku bozukluğuna yönelik ya da renk, ısı, yapasal asimetri açısından değerlendirilmeli; hassas, şişkin ve ödematoz bölgelere yönelik ayak palpe edilmeli; aralarında tibialis anterior (ayak bilek dorsifleksiyonu), gastrosoleus (plantar fleksiyon), ayağın plantar fleksiyonu ile birlikte inversiyonu (tibialis posterior), ayağın dorsifleksiyonu ile birlikte eversiyonun (peronealler) yer aldığı aktif eklem hareket açıklığı; ayak bileğinin (tibiotalar eklem), subtalar eklem, transvers tarsal eklem, Lisfrank eklem (1. metatarsalin plantar fleksiyonu ve addüksiyonu) ve metatarsofalangeal eklemler değerlendirilmeli; zorlamayacak düzeyde pasif eklem hareket açıklığı değerlendirilmeli; periferik nabızlar (dorsalis pedis ve tibialis posterior) ve kapiller yeniden dolum palpe edilmeli; refleksler ve hafif dokunma ve pinprick duysusu test edilmelidir.
- **Görüntüleme:** Ayak bileği radyografisi, anteroposterior, lateral ve mortis görüntülemelerini içermelidir; ayağın radyografileri anteroposterior, lateral, oblik ve ağırlık aktarımlı görüntüleri (kırığa yönelik değerlendirme yapılmadığı sürece ya da yük aktarımı yapamayan hastalarda göz ardı edilmekte) içermelidir; stres fraktürünün radyografide görünür hale gelmesi 2-6 hafta sürebilir; manyetik rezonans görüntüleme daha duyarlıdır.
- **Ottawa kuraları:** Ayak bileği yaralanmasında şu durumlarda ayak bilek grafisi çekilmelidir: Malleol yakınında ağrı + ya (1) Hasarlanma sonrası erken dönemde ve değerlendirme esnasında yük aktarımı (4 adım) yapılamaması ya da (2) Malleollerin herhangi birinin posterior kenarında/ucunda kemikte hassasiyet; **Ayak yaralanmasında şu durumlarda ayak grafisi çekilmelidir:** Ayağın orta bölümünde ağrı + ya (1) Hasarlanma sonrası erken dönemde ve değerlendirme esnasında yük aktarımı (4 adım) yapılamaması ya da (2) Naviküler kemikte ya da 5. metatars tabanında kemikte hassasiyet (yaklaşık olarak %100 duyarlılık, %30-50 özgüllük).

TRAVMATİK OLMAYAN AYAK AĞRISI (*AFP* 2007;76:975; 2011;84:676; *NEJM* 2004;350:2159)

- **Kalkaneal bursit:** Subkutan ya da subtendinöz bursada infra ya da retrokalkaneal ağrı; **Tanı:** Hassasiyet ve ödem, suprakalkaneal bası ile birlikte ağrı; **Ayrırtı tanı:** Aşıl tendinopatisi; **Tedavi:** Süre, NSAİ ilaçlar, buz uygulama.

Tipik Klinik Görünüm	
Tremor	Hastaların yaklaşık %75'inde başlangıç belirtisi; tipik olarak istirahatte; asimetrik, yavaş (4-6/saniye), bir elde "hap-yuvarlama" ("pill-rolling")
Rijidite	Artmış tonus, dişli çark, kontralateral ekstremitede tekrarlayıcı hareket yapıldığında artar.
Bradikinezi, Akinezi	Başlangıç yakınması "beceriksiz" veya "gücsüz" el olabilir; Parkinson hastalığında temel engellilik nedenlerinden: muayene sırasında gözlemlenebilir ve parmak veya ayak vurma testi ile değerlendirilmelidir (amplitüdde azalma ve düzensiz aralıklar olacaktır).
Postural instabilite veya yürüme bozukluğu	Hasta aynı zamanda denge bozukluğundan yakınabilir; artan düşmeler; azalmış kol sallama; ayak sürüme, ileri dönemde antefleksiyon postürü
Diğer belirtiler	Depresyon, uyku bozukluğu (gündüz hipersomnolans, huzursuz bacak sendromu), hipofoni, mikrografi, kas ağrıları, ortostaz, bilişsel değişiklikler (yürütücü işlevlerde azalma), koku almada azalma

- **Tanısal:** Rutin olarak gerekmez, ancak atipik başlangıç varsa düşünülmelidir.
- **Levodopa testi:** Karbidopa/levodopa ile düzelleme → %70.9 duyarlılık, %81.4 özgüllüğe sahiptir (*Mov Disord* 2002;17:795).
- **Başlangıçta başka bir tanıyı düşündürecek özellikler:** ≠ Düşmeler, Ø tremor, simetrik başlangıç, hızlı progresyon, dopaminerjik tedaviye zayıf yanıt.

Ayrıntı Tanı

- **Diğer parkinsoniyen sendromlar** (*Neurol Clin* 2001;19:607)
 - Progresif Supranükleer Palsi:* Erken düşmeler, rijidite (boyun > ekstremiteler), vertikal bakış palsileri, göz kapağı apraksisi (göz kapaklarını açmakta zorluk), parkinson hastalığına kıyasla titreme daha geri plandadır.
 - Multi Sistem Atrofi:* Otonomik belirtiler belirgin (ortostatik hipotansiyon, azalmış terleme, idrar retansiyonu, ağız kuruluğu) ve serebellar bulgular
 - Lewy Cisimcikli Demans:* Mental durum değişikliği ile birlikte demans, görsel halüsinasyonlar (*Neurology* 2005;65:1863).
 - Kortikobazal Dejenerasyon:* Belirgin tek taraflı belirtiler, yabancı el sendromu %60 (elin hareketleri üzerinde kontrol sağlayamama).
- Parkinsonizmin sekonder nedenleri (*Lancet* 2009;373:2055)
 - İlaçlar:* Nispeten sık; sık kullanılan ajanların listesi yukarıda.
 - Toksiner:* CO, siyanid, mangan, metilfenil tetrahidropiridin.
 - Vasküler:* Küçük damar hastalığına sekonder.
 - Diğer:* Enfeksiyon (ensefalit, HIV), metabolik (Wilson, hipoparatiroidi), kafa travması.

Tedavi (*Neurology* 2006;66:983)

- **Yönlendirme:** Parkinsonizmin şüphelenilen tüm hastalar Nöroloji veya hareket bozuklukları uzmanına yönlendirilmelidir; fizik tedavi ve ev güvenlik konuları gündeme getirilmelidir.
- **İlaç tedavisi:** Hastalığın seyrini etkilemez; belirtilere yönelik ve fonksiyonel artma sağlar; nöroloji uzmanı tarafından reçete edilirler.
 - Dopaminerjik ajanlar:** Tipik olarak nöroloji uzmanı tarafından reçete edilirler. Dopamin (levodopa/karbidopa) veya DA agonistleri (ropinirol, pramipeksol) tipik olarak birinci basamak; tolerans ve hastalık ilerleyişi → zaman içerisinde doz artımına gidilmeli
 - Yan etkiler:** Gastrointestinal belirtiler (mide bulantısı/kusma, karın ağrısı), sersemlik hissi, ortostatik hipotansiyon, halüsinasyonlar, impulsif davranışlar, canlı rüyalar, insomnia, distoni, diskinezi.
 - Diğer ajanlar:** Katekol-O-metiltransferaz inhibitörleri (entakapon), MAOİ (selejinil, razajilin), antikolinerjikler (sık yan etki), amantadin.
- **On-off fenomeni:** (motor dalgalanmalar): "On" etki ilacı aldıktan hemen sonra → aşırı hareket, diskinezi; "off" etkisi yaklaşık 4 saat sonra dopaminerjik etki bitince → donma, belirgin rijidite.
 - Reçete:** Razajilin, entakapon, pramipeksol ve ropinirol ile birlikte adjunktif (birleşik) tedavinin "off" zamanını azalttığı ve "on" süresini uzattığı gösterilmiştir (*Neurology* 2006;66:983).
- **Derin beyin stimülasyonu:** Subtalamik çekirdek veya globus pallidus cerrahi olarak elektrot yerleştirilmesi; *Endikasyonları:* Levodopaya yanıtı ve demansı olmayan nöropsikiyatrik olarak sağlıklı kişilerde dirençli motor dalgalanmaları olan hastalar → azalmış motor belirtiler
- **Eşlik eden hastalıkların yönetimi** (*Mov Disord* 2005;20:958; *Biol Psych* 2002;17:1031)
 - Depresyon:* Parkinson hastalarının %40-50'si; TSA, paroksetin, venlafaksin düşünülebilir, MAOİ kullananlarda SSRI kullanılmamasına dikkat edilmelidir (*Cochrane Database Syst Rev* 2003;3:CD003465).
 - Uyku bozukluğu:* Gündüz hipersomnolans için modafinil kullanılmalıdır.

Uyuşturucu Kullanımı İle İlişkili Riskler	
İlaç	Potansiyel Sonuçları
İV kokain (<i>Drug Alcohol Depend</i> 2011;116:64)	Kısa yarılanma ömrü → sık enjeksiyon + vazospazm → abse ve sellülit riskinde artış
Kokain (<i>Clin Toxicol</i> 2012;50:231)	~%69'u levamisol ile karışım halinde → lökopeni, vaskülit, trombotik vaskülopati, kokaine bağlı göğüs ağrısı
Opiyatlar	Fentanille kesilir (yüksek aşırı doz riski); enjeksiyon → HIV, HCV, abse, osteomyelit, endokardit riski
Benzodiyazepinler	Opiyatlar veya alkolle alındığında yüksek aşırı doz riski
Sentetik katinonlar ("Banyo tuzları") (<i>J Med Toxicol</i> 2012;8:33)	İntoksikasyon → Ajitasyon, psikoz, taşikardi, miyoklonus, midriyazis, hipertansiyon, artmış CPK, hipokalemi ve ölüm
İnhalanlar (yapıştırıcı, uçucular)	Teratojen; hafıza yitimi, psikoz, aritmi, ölüm
Oksimorfon ER ("Opana")	Ezme, enjekte etme → TTP (<i>JAMA</i> 2013;309:1138)
Marihuana, kanabis (<i>Lancet</i> 1998;352:1611)	Artmış etki → abartı kullanım, özellikle adolesanlarda; bağışıklığı baskılanmışlarda Aspergillus riski
Fensiklidin ("PCP")	Psikoz, rabdomiyoliz, nöbet, hipoglisemi, koma
Sentetik kannabinoidler ("Bonzai", "K2")	İntoksikasyon → psikoz, taşikardi, nöbet, akut böbrek hasarı; Mİ ve ölüm bildirilmiş
Stimulanlar: Metamfetaminler MDMA ("Ecstasy"/"Molly") (<i>Prim care</i> 2011;38:41)	Abartma/hiç almama döngüleriyle kullanılır; kronik kullanımda %25-50 oranda psikoz; Mİ, aritmi, kardiyomiopati (KMP) pulmoner HT, inme, rabdomiyoliz, bağırsak infarktı, hareket bozuklukları, dış aşınması (meth dişi) riskleri, riskli cinsel davranış

Değerlendirme (AFP 2010;81:635)

- **Öykü:** 5A (ask, advice, assess, assist, arrange) (Sor, tavsiyede bulun, değerlendir, destek ol, düzenle).
Sor: "Geçen yıl tıbbi olmayan bir nedenle kaç defa yasadışı veya reçeteli bir ilaç kullandınız? İlk olarak, yasal maddeler hakkında soru sormak (kafein, nikotin, alkol) uyum/güven sağlamada yardımcı olabilir.
Sor: Ömür boyu kullanım: Kokain, reçete edilmiş uyarıcılar (ritalin, adderal), metamfetamin, esrar, inhale ajanlar (nitroz, yapıştırıcı), halüsinojenler (LSD, PCP, özel kokainler, ekstazi), sentetik kannabinoidler (K2, Bonzai), katinonlar (banyo tuzları) reçete edilmiş sedatifler (BZD), reçete edilmiş opiyatlar, sokak opiyatları (eroin), gibi maddelerin kullanım süreleri, uygulama yolları, en son ne zaman kullandığı, ne kadar para harcadığı, ailede madde kullanım öyküsü, kullanma ve aşırma durumuna göre risk hesabı, sonuçlar (tıbbi, sosyal, yasal ve maddi), hayattaki rolünü üstlenmede başarısız olması, bırakma ve azaltma çabalarındaki başarısızlıklar, enjekte edilerek ilaç kullanım öyküsü.
Kontrol listesi: drugabuse.gov/sites/default/files/pdf/nmassist.pdf
Öneri: Tıbbi danışma sağlanmalı, değişmeye hazır olup olmadığı değerlendirilmeli, destek olunmalı (yardım önerilmeli), düzenlenmeli (gerekirse ilaç tedavisi verilmeli).
- **Laboratuvar:** HIV, hepatit A/B/C, TB, idrar ve kan toksikolojik inceleme (bunlar için onam alınması gerekir).
- **Fizik Muayene:** İğne giriş bölgeleri ("yol izleri" damardan kullanım için), dış yapısı (kristal meth), perfore nazal septum (kokain), damardan alanlar için vücutta kalmış iğne parçalarına dikkat edilmelidir.

Hasta Yönetimi (AFP 2001;63:2404; 2003;68:1971; NEJM 2003;348:1786)

- **Motivasyonel görüşme:** Etkili, empatik, yargılamadan yaklaşım; hasta cesaretlendirilmeli ve şimdiki davranışları ile geleceğe dair hedefleri arasındaki tutarsızlıkları anlaması sağlanmalı; madde kullanımının artı ve eksileri tartışılmalı; özgür iradeye vurgu yapılmalı; iyimser bakış geliştirilmeli; "Değişebileceğin konusunda seni ne cesaretlendirir?" bakınız, "Hasta Danışma".
- **Tedavi seçenekleri:** İlaç tedavisi (aşağıda), bireysel ve grup danışmanlıkları, davranışçı terapi, evinde tedavi, yoğunlaştırılmış ayaktan hasta programları, beklenmedik durum yönetimi, dini kuruluşlar ve akran destek grupları (12-adım, SMART iyileşme). Başarılı devamlı bir değerlendirme ve uyarılama gerektirir; detoks tek başına etkili değildir.

Serum Ca <8,4 mg /dL olan hastalar: kalsiyum asetat ya da karbonat kullanılmalıdır.

8,4< serum Ca <9,5 mg/dL olan hastalar: Kalsiyum asetat/karbonat; eğer kemik hastalığı, vasküler kalsifikasyon ya da PTH değerlerinde baskılanma varsa sevelamer ya da lantanyum kullanılmalıdır.

Serum Ca >9,5 mg/dL olan hastalar: Kalsiyum içermeyen bağlayıcılar (sevelamer ya da lantanyum) kullanılmalıdır.

Kalsiyum yüksekliğinin sebat ettiği ve kontrol sağlanamayan hastalar 4 haftayı geçmeyecek şekilde alüminyum hidroksit kullanılmalıdır.

- **Volüm yüklenmesi/ödeme:** Günlük <2 g/gün içeren tuz kısıtlı diyet ve diüretikler kullanılmıdır.
- **Hiperkalemi:** Potasyumdan zengin yiyeceklerden, NSAİ'leri kullanımından kaçınılmalıdır.

HEMATÜRİ

Çeviri: Dr. Hilmi Umut Ünal

Genel Bilgi (AFP 2006;73:1748; BMJ 2009;338:a3021; NEJM 2003;348:2330)

- **Gros hematüri:** Kırmızı ya da kahverengi idrar (~1 mL kan/L idrarda renk değişikliği için yerlidir); %25 hastada ürolojik malignite olabilirken, %34 hasta da diğer ürolojik hastalıklar ortaya çıkabilir.
- **Belirtilsiz mikroskobik hematüri (BMH):** ≥3 eritrosit/her sahada ardışık idrar örneğinde (temiz örnek, orta akım idrarı ve menstruasyonun olmaması); dipstick testini mutlaka mikroskobik inceleme takip etmelidir. Konsantr idrar, hemoglobini, miyoglobini ya da pozitifleme (+) neden olabilir. Erşkinlerde %9-18 BMH tespit edilebilir. Bunların %1-10 arasında ürolojik malignite ortaya çıkabilirken, %8-10 arasında ise bir neden bulunmaz (fakat bu grubun takiplerinde %1-3 malignite ortaya çıkar) (Cleveland Clin J Med 2008;75:227).

Hematürinin Ayırıcı Tanısı	
Renal	Glomerüler (idrar örneğinde eritrosit silindirleri, dismorfik eritrositler, akantosit vb): IgA nefropatisi, ince bazal membran hastalığı, Alport sendromu, postenfeksiyöz GN, RPGN, vaskülitler, SLE, Goodpasture sendromu, bel ağrısı hematüri sendromu, HSP Glomerüler olmayan: Polikistik böbrek hastalığı, renal hücreli kanser, rüptüre hemanjiyom, renal AVM, nutcracker sendromu (sol renal venin aorta ile superior mezenterik arter arasında kompresyonu), renal infarkt/papiler nekroz, sarkoidoz, renal tüberküloz, trombotik mikroanjiyopati, tromboz
Genitoüriner sistem	Benign prostat hipertrofisi, enfeksiyon (piyelonefrit, prostatit, üretrit, viral enfeksiyonlar) orak hücre anemisi, taş, maligniteler, hidronefroz, vezikoüreteral reflü, fistül, hemorajik sistit (siklofosamid), yeni geçirilmiş cerrahi işlem
Diğer	Egzersiz ("yürüyüş hemoglobini"), travma, antikoagülanların fazlalığı, üriner sonda, üriner sistem endometriyozisi (sıklık hematüri), dijital rektal muayene
Yalancı pozitiflik (+)	Jinekolojik kaynak, miyoglobini, semen, pH >9, dilüe idrar (osmotik hücre lizise neden olarak)
Amerikan Üroloji Derneğine Göre Malignite İçin Risk Faktörleri (Urology 2001;57:604)	
Yaş >35, sigara kullanımı, analjezik kötüye kullanımı (fenasetin), pelvik radyoterapi, alkali ajan kullanımı (siklofosamid, vb), meslek faktörü (boyalar, benzen, aromatik aminler), irritatif işleme belirtileri/kronik sistit, gros hematüri, tekrarlayan üriner sistem enfeksiyonları, kronik kalıcı yabancı cisim	

Değerlendirme (AFP 2008;78:347; NEJM 2003;348:2330; Urology 2001;57:604)

- **Öykü:** Geçici veya persistan hematüri, ateş, ağrı, ilaç kullanımı, travma, piyüri, dizüri; kan pıhtısı; alt üriner sistem belirtileri; yeni geçirilmiş üst solunum yolu enfeksiyonu (postenfeksiyöz glomerulonefrit/IgA nefropatisi) veya seksüel aktivite; kişisel/ailel renal hastalık, malignite, kanama öyküsü, meşkeşle hastalıklara bağlı maruziyet, seyahat öyküsü.
İlaçlar ve yiyecekler ile ilişkili kırmızı idrar: Ibuprofen, demir sorbitol, nitrofurantoin, gıda renklendiriciler, klorokin, rifampin, pancar, böğürtlen.
İlaçlar ve hematüri: Aminoglikozidler, amitriptilin, analjezikler, antikonvülanlar, asetilsalisilik asit, diüretikler, oral kontraseptifler, penisilinler, warfarin.
- **Fizik muayene:** Üretral değerlendirme, pelvik değerlendirme, erkeklerde prostat hipertrofisi için dijital rektal muayene, kan basıncı ölçümü.
- **Tanısal çalışmalar:** İdrar analizi, idrar kültürü, mikroskobik idrar analizi (idrar dipstick testi teyit edilmeli), serum kreatinin; 24 saatlik idrarda protein, spot idrar protein/kreatinin oranından hesaplanabilir (BMJ 2009;338:a 3021); 6 hafta sonra hematürinin rezolüsyonu açısından idrar tetkiki kontrol edilmelidir.
İdrar sitolojisi: Pozitif (+) sitoloji üreteriyal karsinom için anlamlı olabilir (%40-76), fakat belirtilmez mikroskobik hematüride rutin değerlendirmenin bir parçası olarak idrar sitolojisi/belirteçleri bulunmamaktadır.
BT ürografi (Böbrek ve üreterler için): Enfeksiyon ve glomerüler kaynaklı olmayan gros ya da mikroskobik kanamalarda düşünülmalıdır. Gebe hastalar için ise MR ürografi ya da USG düşünülmalıdır.

Üriner İnkontinansın İlaç Tedavisi	
İlaç ve Doz Titrasyonu	Değerlendirme
Solifenasin (Antimuskarinik, AM) 5 mg → 10 mg, günde 1 defa	Urge Ül'de tolterodin'den daha etkilidir (<i>Eur Urol</i> 2005;48:464).
Oksibutin (AM) IR: 2,5 mg, günde 2-3 defa → 20 mg / gün ER: 5 mg → 30 mg, günde 1 defa TD: TD bant 3 günde bir, Jel: 1 mL, günde 1 defa	ER ve TD formlarında, IR'ye göre daha az antikolinergik belirti mevcuttur.
Tolterodin (AM) IR: 1-2 mg, günde 2 defa, ER: 2-4 mg, günde 1 defa	Oksibutininden daha iyi tolere edilir, aynı etkinliktedir. Erkek Urge Ül tamsulosin ile kombine edilebilir (<i>JAMA</i> 2006;296:2319). Demans benzeri belirti ve halüsinasyonlara neden olabilir (<i>NEJM</i> 2003;349:2274). Warfarin kullanarlarda INR artar.
Fesoterodin (AM) 4 mg, günde 1 defa → 8 mg, günde 1 defa	Aşırı aktif mesanede faydalıdır (<i>Urology</i> 2010;75:62) ve tolterodin'den daha etkilidir. Karaciğerden metabolize olmaz, kabızlık yan etkisi olabilir.
Trospium (AM) IR: 20 mg, günde 2 defa (Ölke- mizde 30 mg, günde 2 defa ½ → günde 3 defa) ER: 60 mg, günde 1 defa	Renal atılım; ilaç etkileşimi çok az, KBY'de kaçınılmalıdır. Aç alınmalıdır. SSS'ye geçmez.
Darifenasin (AM) 7,5 mg → 15 mg, günde 1 defa	Aşırı aktif mesanede faydalı (<i>Int J Clin Pract</i> 2006;60:119); İşeme için daha çok "uyarı zamanı" sağlar.
Mirabegron (β3 agonist) 25 mg → 50 mg, günde 1 defa	Aşırı aktif mesane ve Urge Ül'de frequency ve inkontinansı azaltır. Yan etkileri: HT, İYE, kabızlık, karın ağrısı (<i>Int Urogynecol J</i> 2012;23:1345). Metoprolol ile etkileşebilir.
Topikal Estrogen %0.01 2-4 g/gün, 7 gün süreyle, sonra 1-2 g/gün'e azalt, 7 gün süreyle, daha sonra 1 g haftada 3 defa, idame doz	Kadınlarda inkontinans belirtilerini düzeltir (<i>Cochrane Database Syst Rev</i> 2009;CD001405). Ağızdan alınan östrojen Ül'yi artırır.

IR, Çabuk veya hemen salınım sağlayan; ER, Yavaş salınım sağlayan; TD, Transdermal.

- **Overflow (Taşma tipi) Ül:** Nedenlere yönelik tedavi; tamsulosin kullanılabilir, obstrüksiyona yönelik cerrahi, sinir stimülasyonu, prolapsın düzeltilmesi, aralıklı kataterizasyon.
- **Erkek Urge Ül:** Düşük yan etki profili nedeniyle AM yerine α-blokerler (tamsulosin, terazosin, doksazosin) tercih edilebilir. Alfa-blokerler etkisiz olursa tolterodin eklenebilir.
- **Stress Ül tedavisi:** Yukarıdaki davranış tedavileri ve değişiklikleri uygulanabilir (*NEJM* 2008;358:1029). Elektrik/manyetik stimülasyon, vajinal pesserler, periüretal bulking ajan enjeksiyonu ve davranış tedavileri inefektif olursa perineal/mesane/üretal askılar kullanılabilir. Gebelik planlayan genç bayanlarda cerrahi kontrendikedir.
- **Ne zaman sevk edilmeli?:** Ağrılı Ül, fistül, hematüri (İYE olmaksızın), nörolojik durumlar, koruyucu yaklaşım ve tedaviye rağmen sebat eden Ül, pelvik cerrahi / radyoterapi öyküsü, pelvik organ prolapsusu, aşırı aktif mesanede botulinum toksin tedavisi için hasta sevk edilmelidir.
- **Hasta bilgilendirme:** NAFC.org; simonfoundation.org; *JAMA* 2003;290:426; 2010;303:2208.

ARADIĞINIZ TÜM TIP KİTAPLARI BU ADRESTE



www.guneskitabevi.com

GENEL DAĞITIM

GÜNEŞ TIP KİTABEVLERİ

ANKARA

M. Rauf İnan Sokak No: 3
06410 Sıhhiye / Ankara
Tel: (0312) 431 14 85 • 435 11 91-92
Faks: (0312) 435 84 23

İSTANBUL

Gazeteciler Sitesi Sağlam Fikir Sokak
No: 7 / 2 Esentepe / İstanbul
Tel: (0212) 356 87 43
Faks: (0212) 356 87 44

KADIKÖY

Rasimpaşa Mah. İskele Sokak
No: 4 / A Kadıköy / İstanbul
Tel: (0216) 546 03 47



Türkiye'nin her yerinden...
0505 734 13 13



ISBN 978-975-277-702-6



9 789752 777026